NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ THỨ 3627 | MỖI SỐ: 0$02 | NGÀY THỨ HAI 22 và THỨ BA 23 AVRIL 1929

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V.-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Bản-báo có in một tờ phụ-trương ra buổi trưa bán lẻ 1 xu

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page:

Une seule insertion	0$80 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales	1$50 le c/m
Petites annonces classées.	0$10 la ligne

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 10662

Sinh-kêq cuaz ngu'o'if Nam bây gio'f

Nước Nam ta xưa kia vốn là bế quan tỏa cảng, không giao thiệp với ai, mà cũng không biết thế-giới có những nước nào. Ở trong nước nghề công đã rất là vụng về, nghề thương lại rất là chật hẹp, sinh kế của nhân dân, chỉ trông vào nghề làm ruộng. Vì thế năm nào mưa hòa gió thuận, mùa tốt thóc nhiều, thì nhân dân no đủ, mà trong nước được yên vui. Không may năm nào gặp phải thiên tai, mưa to hay là nắng lớn, mùa màng hư hỏng, thì nhân-dân đã gào đói kêu rét lại vì đường giao-thông chưa được tiện lợi, cách vận tải chưa được dễ dàng, thóc lúa ở các nơi chở đến không kịp, mà dân cũng chết đói rất nhiều. Vào khoảng ba mươi năm nay ngoài thì mở rộng đường giao thông với thế-giới, người các nước đến buôn bán càng ngày càng nhiều, trong thì đường thủy đường bộ, xếp đặt sửa sang, lối vãng lai ngày thêm tiện lợi, vì thế mà việc buôn bán ở trong nước, cũng đã mở rộng ra dần dần. Lại vào khoảng mươi mười lăm năm nay, từ ngày có cái phong trào cải cách đến giờ, người trong nước đã xô đẩy nhau vào đường thực-nghiệp, người này mở công xưởng, người kia lập thương-hội, các nghề chế-tạo cũ xem chừng cũng đã có tiến-bộ, các nghề mới cũng đã thấy xuất hiện được nhiều, cũng đã tạm đủ cung cái số nhu dụng của người trong nước, và thu được mối lợi ở ngoài. Ở các nơi thành phố và ở các nơi tỉnh lỵ, nghề làm ăn của người mình, xem chừng cũng có vẻ sầm uất náo nhiệt hơn xưa. Cứ cái sự cải quan ở bề ngoài, thì ai chẳng bảo rằng thực-nghiệp ở nước Nam đã thật được chấn-hưng, người Nam ngày nay sinh kế đã thật được dư dụ. Mà xét ra cho kỹ, thì vẫn có một cái hiểm tượng rất đáng lo, là đường mưu sinh một ngày một quẫn, dân cùng thất nghiệp cứ một ngày một nhiều thêm ra vậy.

Trước hãy xin nói những dân ở các chốn thôn-quê: nghề làm ăn của ta, tiêu-thụ rất rộng, thu lợi rất to, chẳng qua chỉ có mấy nghề, như nghề chăn tằm, nghề dệt vải, nghề dệt chiếu, nghề làm giấy, nghề làm đồ gốm, nghề nung gạch. Tựu-trung cũng có một vài nghề, như nghề thêu nghề khâu nghề đồng nghề mây, cũng có tinh tiến và thu lợi nhiều hơn trước thật, nhưng tưởng cũng chưa bù lại được cái mối lợi to mà người mình đã bị những người có thế-lực và những nhà tư-bản tranh mất. Còn đến những nghề nhỏ nhặt khác, thì cũng vẫn sơ-sài như trước, chẳng thấy thêm lên được là bao. Vậy trong một làng, chỉ có độ giăm ba nhà trù-phú, có ruộng cả ao liền, mươi mười lăm nhà có vườn cau ao cá, cơ-sở vững-vàng, dưới nữa thì được độ giăm bẩy phần có năm ba sào ruộng, hoặc là nghề nghiệp lằng xằng, vợ chồng con cái, quanh năm chí tối, bữa no bữa đói, chỉ trông vào đó để nuôi thân. Còn ra thì rặt là phường khố rách áo ôm, ruộng không có một thước, vốn không có một đồng, hết ngày ấy sang tháng khác, chỉ cấy thuê cuốc mướn, kiếm đồng nào xào đồng ấy, ăn bữa hôm lo bữa mai, hưởng một cách sinh hoạt rất là khốn nạn. Ấy là chưa kể những người ở nơi đồng chua nước mặn, quanh năm chỉ có một nghề mò cua bắt ốc để nuôi miệng mà thôi. Ấy cái hiện tình của nhân dân ta ở chốn thôn-quê bây giờ như thế đó.

Sau nói đến các nơi thành-thị: ở các nơi thành phố và các nơi tỉnh lỵ, nhất là ở thành-phố Hà-nội, là trung-tâm điểm về sự buôn bán, tụ hội đủ các hạng người, nghề làm ăn trông thật là phát-đạt, mà xét ra thì những nhà buôn bán to lớn, danh tiếng lừng lẫy, số tiền xuất nhập kể hàng mấy mươi vạn giở lên, thì một trăm nhà chưa chắc đã được một nhà. Thứ đến những nhà có nghề-nghiệp sẵn sàng, có tư bản rồi rào, công việc làm ăn cứ ngày càng thịnh vượng, thì một trăm nhà may ra được vài ba nhà. Thứ nữa thì phần nhiều là người nhà cửa không có, vốn liếng cũng không, toàn là giấy người nửa người đã đành, lại nghề riêng cũng không có, cực chẳng đã phải làm liều làm lĩnh, thấy cái gì hơi có lợi thì xô nhau vào. Nghiệm ngay như hàng mũ hàng giầy hàng sách vân vân, nhan nhản phố nào cũng có. Xe ô-tô chạy các đường có đường đến hai ba hiệu, có đường năm sáu hiệu. Há ai lại chẳng biết rằng mỗi hàng vẫn có bấy nhiêu, cửa hàng mở thêm ra, thì mối hàng tất san sẻ ra mà thành ra ế; đã nhiều người làm, tất phải hạ giá để chiêu khách, mà mối lợi thu về cũng không được là bao. Vẫn biết thế mà vẫn phải làm, há chẳng phải là không đủ nghề làm ăn, cực chẳng đã phải làm liều làm lĩnh đấy ư? Trong khoảng mấy năm nay, cửa hàng mới mở ra thấy cũng đã nhiều, mà vì ế ẩm thua lỗ, kẻ phải cáo cùng, người thì tuyệt nghiệp, việc không hay thường thấy xẩy ra luôn, đó cũng đủ thấy rằng sinh kế cùng quẫn, người trong nước không đủ nghề làm ăn vậy.

(*Còn nữa*) B. T. B.

Kuôcq ngu'w mo'iq
ă ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, d viết γ, q viết k
Na'm yáuq.
sa'cq, huyềnf, na'ngj, hoiz, ngaw
q f j z w

Tin thêq-gio'iq

Ngày 20 Avril 1929

Một thủ-đoạn trong nghề bay

Phi-công nước Đức tên là Steindorf chở 2450 kilos, bay cao được 2.500 m, chiếm khôi về việc bay chở nặng, mà bay cao hơn 2.000.

Trước đây phi-công Pháp Bossoutet chở được 6 000 kilos

Chiến-sự ở Mexique

Tàu bay của chánh-phủ ném nhiều bom xuống các đồn của quân khởi-nghịch. Quân khởi-nghịch thiếu đạn-dược, và lương-thực.

Giờ mùa hạ ở Pháp

Kể từ ngày 21 avril đồng-hồ ở Pháp vặn nhanh lên 60 phút.

Cái vấn đề bồi thường lắm nỗi rắc rối

Chiều hôm thứ năm, khi hội-đồng phụ do Lord Revelstoke chủ tịch họp xong, thì M. Von Schacht có tuyên-bố rằng phái-bộ nước Đức không ưng trả lời cho khoản về việc bắt Đức mỗi năm nộp quá cái số 1650 triệu marks kim-tệ, trong một hạn 37 năm, vậy phái-bộ Đức không dự công việc của hội-đồng giám định nữa.

Việc phái-bộ Đức đã làm cho hội-đồng giám-định rất là náo-động rồi, hôm sau lại có tin rằng Lord Revelstoke bị ác máu tạ-thế ban đêm, nên hội-đồng lại càng náo-động lắm. Vì vậy hội-đồng giám-định phải hoãn đến thứ hai mới họp đại-hội-đồng.

Việc Trung-hoa

Ngày 16 Avril 1929

Phùng-ngọc-Tường kể tội phái Quảng-tây

Phùng-ngọc-Tường có phát biểu bài tuyên-ngôn kể tội phái Quảng-tây như sau này:

1. Trong khoảng mùa xuân năm ngoái, khi quân Quốc-dân tiến đến, bị địch quân vây đánh rất gấp, mà tướng lĩnh quân Quảng-tây, không chịu giúp sức cho mảy tí nào;
2. Đang trong lúc bắc-phạt, lương thực và khí-giới của quân cách-mệnh hết cả, mà quân Quảng-tây không chịu tiếp-tế cho;
3. Vu-hãm cho tập-đoàn quân thứ hai là đảng cộng sản;
4. Phàm những thanh-niên cách-mệnh không chịu theo về phái Quảng-tây, đều bị phái ấy vu cho là đảng cộng-sản, cho nên có nhiều đảng-viên bị phái ấy giết rất thảm. Thậm chí lại vu cho Phùng-ngọc-Tường là theo đảng cộng-sản.

Quân Phùng tiếp nhận việc phòng giữ Tế-nam

Có tin ở Tế-nam nói rằng chính tỉnh Sơn-đông ngày 16 avril đã tiếp giữ thành Tế-nam. Quân Phùng-ngọc-Tường phái một lữ-đoàn từ cửa đông vào thành, đóng giữ các dinh-trại, bao nhiêu quân Nhật đều do cửa tây rút ra cả. Lại có tin rằng bao nhiêu quân Nhật đóng ở dọc đường Giao Tế định cuối tháng này ra khỏi Thanh-đảo để đáp tàu binh về nước.

Năm tỉnh phục tòng chính-phủ trung-ương

Phùng-ngọc-Tường có thông điện đại ý nói rằng: Cuộc thống nhất đã hoàn thành, phân hội chính-trị Khai phong (Hà-nam) đã tuân lệnh triệt bỏ từ ngày 15 mars rồi, vậy từ nay hết thảy các việc hành chính trong năm tỉnh Hà-nam, Thiểm-tây, Cam-túc, Thanh-hải, Ninh-viễn, hết thảy đều thuộc quyền chính-phủ trung-ương trực tiếp thống trị. Về việc dùng người hành chính, hoàn toàn phục tòng mệnh lệnh chính-phủ trung-ương.

Chử-ngọc-Phác bị thương chết

Chử-ngọc-Phác giúp sức cho Trương-tôn-Xương đến vây đánh Lưu-trân-Niên ở Mâu-bình, bị thương đã chết trong ngày 9 avril vừa rồi.

Tiết-đốc-Bật xuất dương khảo cứu

Ngày 13 avril chính-phủ quốc-dân đã hạ lệnh cử viên trưởng bộ nội-chính là Tiết-đốc-Bật lấy cái danh nghĩa bộ trưởng xuất dương khảo sát, hạn kỳ là nửa năm. Việc bộ do viên thứ trưởng tạm thay. Tiết đã từ Nam-kinh ra Thượng-hải để xuống tàu xuất dương.

(*Dịch báo Tàu*)

Ngày 4 Avril 1929

Việc tu ước

Đông kinh. — Người Nhật báo tin rằng ở Thượng-hải đã điều đình xong việc tu-ước. Nay mai sẽ trao đổi giấy má với nhau về việc ấy.

Thượng-hải. — Bộ ngoại-giao có bài tuyên bố trong các báo rằng về việc điều đình để giải quyết các vấn-đề dễ-dang đã thành công. Trong tuần lễ này sẽ ký giao ước.

Số tơ xuất cảng

Thượng-hải. Số tơ xuất cảng về cửa bể Thượng-hải trong tuần lễ đi rồi là 923 balles gửi đi Âu-châu, 55 balles gửi đi Á-châu, và Phi-châu, và 1 310 balles gửi đi Mỹ-châu, cộng là 2.288 balles.

Việc tòa án tạm thời

Thượng-hải. -- Chánh-phủ Nam-kinh ưng chuẩn việc bãi tòa án tạm thời. Hội-đồng tư-pháp đã soạn một cái qui-tắc mới để đặt một tòa án riêng, bộ ngoại giao đương soạn một bản án-văn, đến tháng sau sẽ giao cho liệt quốc.

Quan Tổng-trưởng bộ bưu-điện với quốc-văn

Thượng-hải. — Quan tổng-trưởng bưu điện hạ lệnh từ giờ các giấy má việc quan sẽ dùng toàn chữ Trung-hoa.

Kỷ niệm việc thống nhất

Thượng-hải. -- Ngày hôm qua đã phát hành một số tem riêng để kỷ niệm việc các tỉnh đều theo quyền Quốc dân-đảng.

Tình hình chiến sự

Thượng-hải. — Quân của chánh-phủ hết sức đánh đuổi quân khởi nghịch đương chạy vào khoảng giữa Sa-thị và Nghi-xương. Cứ như tin tức của chánh-phủ thì việc chiến-tranh ở miền ấy nay mai sẽ xong. Việc điều đình xem ra được như ý. Tình hình ở các tỉnh miền nam không thay đổi.

Một tờ báo Anh bị cấm

Thượng-hải. — Chánh-phủ Nam-kinh trừng phạt báo *North China daily News*, là một tờ báo Anh lớn ở Thượng-hải, vì chánh-phủ cho tờ báo ấy là phản-đối đảng quốc-dân, Chánh-phủ Trung-hoa cấm không cho báo ấy phát mại, và thông-hành ở địa-hạt Trung-hoa.

Một viên quan võ Nhật-bản bị hại

Đông-kinh — Ở Nhật có tin rằng ở Tế-nam-phủ quân Trung-hoa bắn vào một viên quan võ Nhật, viên quan ấy bị thương sau chết.

Cái thái-độ của Phùng-ngọc-Tường

Đông kinh. — Phùng-ngọc-Tường xui các hội bài Nhật lập thành quân đội; các hội ấy mà lập thành quân đội cũng giúp cho Phùng được nhiều lắm.

Tưởng-giới-Thạch với Phùng-ngọc-Tường

Bắc kinh. — Quân Nhật lại lưu lại Sơn-đông, nên Tưởng-giới-Thạch có báo cho Phùng-ngọc-Tường biết rằng Tưởng sẽ đến Trịnh-châu để điều-đình với Phùng.

Việc triệt trú-binh ở Sơn-đông

Bắc kinh — Vì chánh-phủ Nam-kinh xin Nhật hoãn việc trú-binh ở Sơn-đông, nên ở Bắc-kinh cái phong-trào bài Nhật lại kịch liệt hơn. Hội-đồng đã cử gọi Vương-chính-Đình là phản quốc.

A. R. I. P.

Cuộc bay Saigon-Paris

Các phi-công Bailly và Réginensi tới Lyon hồi 12 giờ 10 hôm thứ bảy.

Hồi 15 giờ 15 bay đi Paris, đến 18 giờ 8 phút thì tới nơi.

Chiều hôm thứ bảy hàng mấy nghìn người đến trường bay Bourget để đợi các phi-công Bailly, Réginensi và Marsot từ Đông-dương trở về.

Có M. Couché, chánh văn-phòng của quan tổng-trưởng bộ hàng-không, ông kỹ-sư Caquot quản đốc các sở hàng-không, hai ông đại-diện cho quan tổng-trưởng bộ hàng-không hiện việc, các phi-công Codos, Assolant, Gonin, và Couturier v. v. Hồi 17 giờ, có ba chiếc tàu bay lên đi đón, vì có tin hai phi-công đã tới Lyon. Đúng 18 giờ 8 phút, thì trông thấy tàu của các phi công. Tàu bay lượn vòng trường bay, rồi đỗ xuống một cách nhẹ nhàng. Tuy có lính giữ gìn, song công chúng cũng xô vào tàu bay, anh em đồng-nghiệp rước các phi-công lên vai, công-chúng hoan-hô rầm-rĩ. Các phi-công được tặng rất nhiều hoa, các phi-công vào một gian nhà có treo cờ lịch sự, ở đấy có đặt tiệc *Champagne* mừng các phi-công, và có các quan chức ban khen cho các phi-công.

Phi công Bailly có nói với người đại-biểu của hãng điện-báo *Havas* rằng, phi-công lấy làm sung-sướng bay được trót lọt một cuộc bay cả lúc đi lẫn lúc về giời xấu cả, chỉ trừ có ngày cuối cùng là giời tốt mà thôi.

Sáng ngày hôm chủ-nhật các báo có đăng nhiều bài khen-ngợi các phi-công.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	25 độ
15 giờ	26 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 22 Avril 1929, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 18.

Thời giá quốc trái

Ngày 16 Avril 1929

3 %	hoàn dần		78 f. 70
3 1/2 %	hoàn dần		»
4 %	vĩnh viễn	1917	87. 85
4 %	»	1918	86 75
6 %	»	1920	104 60
5 %	hoàn dần	1920	119 f. 40
4 %		1925	121 85

Ngày 20 Avril 1929

3 %	vĩnh-viễn	73 f. 85
5 %	1915-1916	99 f. 75

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 25 avril hồi 8 giờ sáng, ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane Qui-nhơn và Saigon rồi chuyển sang tàu *Chenonceaux* chừng ngày 29 avril 1929 thì chạy.

Các thư từ ở Hanoi gửi sang Pháp, sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 24 avril.

Quan Thống-sứ Robin đi kinh lý đã về. -- Quan thống sứ Robin khởi hành ở Hà-giang sáng hôm thứ bảy, đã tới Hanoi hồi 20 giờ chiều [illegible] Thái-nguyên, dọc đường ngài có xem mấy nơi, một cái cầu đương làm, và các công việc ở Sông-cầu ở Văn-giang.

Ngạch cai-trị. — M. Hacke Alfred Earle, quan cai-trị hạng nhì trước ở Bắc-kỳ, nay hết hạn nghỉ tại để tùy quan Khâm-sứ Trung-kỳ bổ dụng.

Hạch tham tá các ngạch. — Kỳ hạch phổ-thông lên bậc tham-tá hạng năm cho các ngạch, theo như nghị-định ngày 6 Septembre 1914 thì sẽ mở tại Hanoi, Saigon, Huế, Phnom-Penh, và Vientiane vào các ngày giờ sau này:

1 Hạch viết: ngày 29 avril 1929, từ 8 giờ đến 11 giờ 30.

2. Hạch vấn-đáp: Ngay sau khi hạch viết xong.

Tại tòa án Trừng trị. — Những việc xử tại tòa án Trừng-trị sáng hôm này:

Ăn cắp. — Ngày tháng tây trước Nguyễn-văn-Tập 14 tuổi và Đỗ-văn-Tu 15 tuổi sâm thìa khóa treo lên những toa xe hỏa đỗ ở ga Gia-lâm đương vận những vòi nước để ăn cắp thì có người làm công tên là Phạm-văn-Đô bắt được quả tang. Tòa phạt mỗi đứa 1 năm tù giam ở nhà Trừng giới.

Đầy tớ bất lương. — Đặng-văn-Bầm ở làm đầy tớ cho một người tên là Quách-v-Lai (thợ sơn) ăn cắp của chủ những quần áo và một đôi thùng gánh nước rồi trốn mất. Sau bắt được đôi thùng giá 3$00 do đứa đầy tớ bất lương ấy bán cho Ng-thị-Xuân (bán hàng nước) lấy 0p.69. Xét ra Thị-Xuân biết là thùng của ăn trộm rẻ mua dùng. Tòa phạt Đặng-văn-Bầm 4 tháng tù không án treo, và Thị-Xuân 1 tháng tù án treo.

Bội tín. — Ng-văn-Kế là tài xế làm công cho M. Moyse F[illegible]ise bị truy tố bội tín của chủ đổi bánh xe ô-tô thì hoãn đến 25 tháng tây này đối chứng toàn mới xét. Còn Ng-v-Kế thì tòa cho tạm tha, nhưng bắt phải ký quĩ một số tiền là 50p 00.

Ăn cắp của chủ. — Nguyễn-trương-Chang làm cu-ly ở hiệu Charrière ăn cắp những chai không của hiệu ấy, bị người Tây-đoan các tên là Salforma bắt được. Tòa phạt tên Chang 4 tháng tù.

Ăn cắp đồ đạc. — Ngày 31 tháng 3 tây trước, Vũ-Mai nghề làm ruộng ăn cắp giầy, đồ đạc lặt vặt và thẻ căn của M. Vũ-Phương làm nghề thuộc da và nuôi những các cầm thú. Khi bắt được tên ấy xét hỏi thì khám bắt được một ít đồ đạc ăn cắp ấy ở nhà Ng-văn-Nam tức Khanh và Ng-thị-Thao. Tòa phạt Vũ-Mai, Ng-văn-Năm mỗi tên 6 tháng tù và Thị-Thao 3 tháng tù.

Lừa dối lấy tiền. — Trần-đức-Chính, 16 tuổi, nhà ở ngõ Nam-ngư số 9 là một đứa rất hư, thường ăn cắp đồ đạc của mẹ là thị Cả đem bán lấy tiền chơi bời và cờ bạc. Ngày 15 tháng 3 tây vừa rồi Trần-đức-Chính gặp một người khán đầm tên là thị:

Cảnh (là người quen với mẹ hắn) ở đường Huế; thông đồng với Hoàng-đạt-Đức là lính cảnh-sát coi ở bốp đường Huế đánh lừa người ấy nói rằng mẹ hắn có nợ Hoàng-đạt-Đức 10$00 chưa trả, nay mẹ hắn sai đi việc cần, gặp Hoàng-đạt-Đức bắt giữ lại, bảo phải trả món nợ ấy rồi mới cho đi. Khi hắn kể tình đầu như thế rồi nói khó với người khâu đầm ấy đi vay hộ trả cho Hoàng-đạt-Đức, để đi việc cần cho mẹ hắn. Người ấy hỏi lại Hoàng-đạt-Đức cho là thật, thương tình chạy về nhà chủ vay 10$00 của chủ rồi lại đến đây giao cho Trần-đức-Chính để trả nợ cho được việc. Hôm sau đến nói chuyện tình đầu với mẹ Trần-đức-Chính thì mới rõ là bị lừa. Tòa phạt Trần-đức-Chính 3 tháng tù và Hoàng-đạt-Đức 2 tháng tù.

Xui người đánh lính cảnh-sát. — Ngày 30 tháng 3 tây trước một người lính cảnh-sát tên là Nguyễn-văn-Tân đi tuần, khi tới phố Sinh-từ thấy có người nói ở ngõ Trung-liệt có đám xóc-đĩa. Người lính cảnh-sát ấy liền đi đến nơi để bắt. Những con bạc thấy người báo có người lính cảnh-sát tới, đều bỏ chạy. Lúc người lính ấy đuổi bắt thì Nguyễn-văn-Ngợi là cai ca-ly chỉ hô đánh người lính cảnh-sát ấy để gỡ cho những con bạc chạy trốn. Vì thế có một bọn xúm lại đánh người cảnh-sát ấy. Tòa phạt Nguyễn-văn-Ngợi 1 tháng tù.

Quan viên nào quyến dũ đào Thuận. — Đào Thuận, 20 tuổi, người chẳng béo chẳng gầy, không cao không thấp, nhan sắc thì cũng khí xinh xinh, quán ở làng Bang? tỉnh Hưng-yên, lên hát ở nhà hồng-lâu số 68, xóm Khâm-thiên từ hồi tháng septembre 1928, được cái tính hạnh ngoan ngoãn dễ bảo, nên quan viên cũng nhiều ngài mê một mà thương.

Tình linh đêm 27 tháng hai ta vừa rồi, trong nhà xuống khách đào Thuận bèn thẳng bộ cánh lịch sự, nói với chủ cho lên phố xem hát, để họa may có săn được món bở nào chăng. Chẳng ngờ một hai giờ đêm cũng chẳng thấy đào Thuận về. Mà từ đấy thành ra biền biệt mất.

Chủ hồng-lâu số 68 cho người đi do thám các nơi, mà tuyệt nhiên chẳng thấy tăm hơi đào Thuận đâu nữa. Thì ra không biết quan viên nào đã phỗng giấu kín tận đâu đâu rồi.

Ngày 18 avril nhà chủ có đơn thưa sở cẩm đã cho đi lùng khắp các xóm chị em, nào Khâm-thiên, nào Bạch-mai, nào Khương-trung, nào Thái-hà, và cũng chẳng thấy đào Thuận đâu, không biết ai giấu ở nơi nào mà kín thế?

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP NOFAL.

Một con gấu sổng ra đường — Sáng hôm nay hồi 6 giờ một người cai xe tên là Phan-huy Lu 26 tuổi ở phố hàng Bún có đem nộp cẩm một con gấu con sổng chạy vào nhà chứa xe của mình. Sở cẩm đã giao trả con thú cho quan cai-trị Wintrebert là người có con gấu ấy.

Ngạch quan lại. — M. Nguyễn-hữu Lợi, tri-châu hạng nhì ở Thủy-vĩ (Lao-kay) được phép nghỉ 15 ngày. Khi hết hạn nghỉ ấy sẽ đổi đi Bắc-kạn giữ chức thương-tá.

M. Nguyễn-văn-Uyên, tri-châu hạng ba, tòng sự tại Bắc-giang nay bổ đi tri-châu Thủy-vĩ (Lao-kay) thay M. Nguyễn-hữu-Lợi, đổi đi nơi khác.

M. Tong-lo, thông phán hạng nhất tỉnh Ninh-bình nay quyền nhiếp sự vụ tại huyện Gia-viễn (Ninh-bình) trong khi M. Nguyễn-lập-Lễ bị đau. M. Nguyễn-lập-Lễ vừa có giấy đổi đi Duy-tiên (Hanam), nhưng vì đau nên cứ lưu lại Gia-viễn cho đến khi khỏi.

Tình cha con, đạo vợ chồng. — Ngày hôm qua, tại nhà số 68 phố cuối hàng Đồng có xảy ra một tấn bi kịch, là bố đẻ cầm dao đâm con gái.

Nguyên có một người tên là Ng-chí-Ngữ, bán hàng đen, quán làng Yên-sở (Hà-đông), có người con gái tên là Ng-thị-Ngọ, 24 tuổi, chẳng biết duyên cớ làm sao, bố cầm dao đâm con, bắt phải bỏ người chồng con đang lấy, để lấy người chồng mà bố đã định gả.

Người con phải một nhát dao, máu me lênh láng, chẳng biết rồi có khỏi chết không, còn người bố thì đã bị bắt giải vào tòa án.

Cứ ngày thứ hai

Thì hiệu Demange 40 phố Henri d'Orléans Hanoi có đề ra bán rất nhiều các thứ hàng, chia thành từng (lot) một, giá rất rẻ. Rất tiện cho các quí khách Annam và Khách muốn mua buôn.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH

ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ

Phòng khám bệnh

QUAN ĐỐC-TỜ BLOT

65 phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ) hài-nhi cũng được.

Thì nên đến quan Đốc-tờ Blot *là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khảo-cứu.*

Có buồng riêng tử tế *để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.*

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt-nghiệp c. ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày *từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ* — Ai muốn *mời đến* nhà thăm bệnh *cũng được xem xét cẩn thận.*

Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi, bất cứ giờ nào.

Mất nghìn rưởi hạt vàng. — Mme Đặng-thị-Ý ở số 24 phố hàng Da thưa Trần-văn-Kế ăn cắp một nghìn rưởi hạt vàng giá đáng 263 đồng và 21 đồng bạc, rồi trốn đi đâu mất.

Ngạch y tế — M. Vũ-đình-Tuân, Đông-dương y-sĩ làm tại Phong-thổ (Laokay) được phép 29 ngày, lĩnh cả lương, kể từ ngày 25 Avril 1929.

Lầm hay là đánh tráo. — Một người lính tên là Corbion có trình cẩm rằng mất cắp một cái xe đạp kiểu Pervesse giá 40 đồng. Xe ấy để ở trước cửa Nhà-thờ, khi ra tìm thì lại thấy cái xe khác kiểu Da-ring để vào chỗ xe mình bị mất cắp.

Người lính đã đem cái xe đạp ấy nộp cẩm.

Hội L. H. A. H. quyên tiền làm hội-quán chung cho tất cả các viên chức Bắc kỳ. — *Vì Hội L. H. A. H quyên một tháng số tăng lương, nên bản báo chỉ đăng tên các ông quyên tiền mà không đăng số tiền nữa, vì báo chương chật chỗ lắm. Xin các ngài miễn trách.*

Sở thứ mười bảy Sở Mật thám. — M. M. Phạm-đình Kim, Đặng-đình-Thụy, Phạm-xuân-Lang dit Quang, Phan-trọng-Quỳnh, Trần-văn-Phúc, Nguyễn-văn-Cương, Đặng-đình-Hào, Trần-văn-Tiêu, Trần-huy-Kính, Đoàn-văn-Kiêm, Dương-tông-Lập, Văn-đức-Phúc, Phan-thông-Ái.

Phủ Toàn-quyền. — M. M. Phạm-quang-Thọ, Thành-ngọc-Thuật, Ng-xuân-Quán, Phạm-tố-Ngọc, Lê-văn-Thọ, Ng-khắc-Nguyên, Đỗ-văn-Đắc, Nguyễn-đình-Viễn, Nguyễn-bính-Liên, Thành-thương-Công, Lê-chu-Dồn, Nguyễn-văn-Lâm, Ng-gia-Phùng, Trần-văn-Kính, Ng-hữu-văn-Dung, thọ-Hay, Nguyễn-hoàng-Thức, Phạm-đình-Sơn, Nguyễn-phương-Đệm, Bùi-văn-Hòe.

(*Còn nữa*) Hội L. H. A. H. lại các

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Đi đâu thế? — Cô Phạm-thị U, 17 tuổi, nhà số 5 ngõ Tô dương bỏ đi dưng không biết đi đâu mất từ hôm nay.

Mme Ng-thị-Cả ở số 56 Ngõ hàng Đậu, trình rằng đứa con nuôi tên là Tất, 12 tuổi, không biết đi đâu mất từ hôm qua.

Mua lường. — Sở cẩm đã làm biên bản về việc một người lính tên là Roussel, dùng cách giả mạo mua lường các hàng hóa giá đáng 17 $ 73 của mấy người bán hàng ở trong thành.

Phi nhân loại. — Sáng nay, lại thấy một cái xác đứa bé mới đẻ vứt ở góc phố Rollandes, đã cho mang vào nhà xác.

Bơm xe đạp của ai? — Cậu Bùi-huy Dật, 14 tuổi, ở số 52 phố Phúc-kiến, có đem nộp sở Cẩm một cái bơm xe đạp, thấy có người vứt ở trước nhà mình rồi trốn đi mất.

Hội cứu-giúp trẻ con Annam

Societe de Protection des enfants Annamites)

Bản hội định rằng: kỳ đại hội-đồng đến 29 Avril 1929 lại họp để bàn nốt các công việc kỳ trước. Vậy kính mời các hội-viên hôm ấy sẽ đến họp tại Hội-quán — Hội-đồng sẽ họp vào hồi 18 giờ.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Nạn ô tô — Chiều thứ sáu vừa rồi, hồi quá hai giờ, chiếc ô-tô số T. 4836, đi đến đường Henri Rivière thì đụng phải chiếc xe tay số 2401. Chiếc xe tay bị hỏng bánh trái, người phu xe bị thương ở mặt.

Hai bên đã điều đình với nhau được thỏa thuận.

Sao nỡ thế? — Hôm vừa rồi, người ta thấy một cái xác con gái chừng 3 tuổi vứt ở đường Sadi Carnot không biết là con cái nhà nào, mà nỡ vứt ra đây.

Khám trong mình đứa bé không có thương tích gì, vậy đã cho mang vào nhà xác.

Ba bánh xe ô-tô. — Sở mật-thám đã cho xét về việc một người chủ vận tải ô-tô trình mất ba cái bánh xe ô-tô giá đáng 300 đồng bạc.

VIỆT-TRÌ

Chủ nhà với người làm công — Vừa rồi M. Bạch-thái-Bưởi ở Hải-phòng có đơn thưa người làm công tên là Đinh-quang-Ngọc, 22 tuổi ở phố Việt-lợi (Việt-trì) về tội ăn cắp quần áo.

Sở con đầm có đòi đến hỏi, thì Ngọc khai rằng khi vào làm M. Bưởi có đưa cho hai bộ quần áo, một bộ bằng vải vàng, một bộ bằng dạ, bảo cho để mà mặc.

Đến khi hắn thôi không làm nữa, để khỏi bị những ngọn roi mây quất hàng ngày, thì hắn cứ mặc những bộ quần áo ấy đi chứ không phải là ăn cắp. Nay muốn cho khỏi sự lôi thôi đến nọ tiếng kia, thì Ngọc xin giao giả sở con đầm mấy bộ quần áo ấy để hoàn lại cố chủ, và xin cúng cả mười lăm ngày lương chưa giả.

Ngọc khai thế xong, liền trút cả mấy bộ quần áo nói trên ra nộp tại sở con đầm Việt-trì để gói kín đợi lên tòa án Phú-thọ xét định.

BÀ-BÔNG

Lời tạ ơn. — Trong việc tang thân-phụ chúng tôi vừa rồi, được các cụ, các quan, các ông, các bà tỏ tình thương mến đã ban cho đồ-phúng, gửi giấy thép, giấy chia buồn, và đưa đám thân-phụ chúng tôi, khiến cho chúng tôi cảm động vô cùng, vậy xin có lời minh tạ, và có điều gì sơ suất, xin các ngài lượng thứ cho.

Cô ai-tử : Nguyễn-hữu-Cẩn, buôn bán ở Hanoi
Nguyễn-hữu-Lâm, giáo học ở Xuân-trường
Nguyễn-hữu-Lương thư ký ở Saigon.
Và đồng gia bái tạ.

Một khúc đê nên chú ý. — Một đoạn đê sông Đáy ở chỗ gần Bìn-lò mé ngoài km. 17, đường thuộc-địa số 6, có mấy chỗ sạt; một chỗ chừng 50 thước, một chỗ chừng 13 thước và một chỗ chừng 12 thước. Khúc đê đó là một chỗ vùng thùng, nên về mùa nước chỗ ấy nặng nước lắm. Ngặt e đâu dân sở tại đã có trình báo quan trên biết, để xét xem có nên bồi bổ lại thì bồi bổ cho khỏi lo ngại về vụ nước nay mai.

SƠN-TÂY

Chưa biết phải trái thế nào. — Vừa rồi M. Thibaut là chủ đồn điền ở Núi-chè (Sơn-tây), có đơn kiện M. Legrand Jean, là Tây lai, ở Tân-độ (Thái-bình) về tội dọa đánh mình.

Hỏi thì M. Thibaut nói rằng nguyên hồi tháng septembre 1928 M. Legrand Jean có bảo người đào đất ở làng Sơn bưởi, gần cái gò tha ma; mấy người kỳ mục và người phó-lý sở tại có đến phàn nàn với M. Thibaut về việc đào đất ấy; vì theo tục Annam thì đào đất gần mồ mả như thế thì động đến người chết. Mấy người kỳ-mục ấy lại nói rằng M. Legrand Jean có vỗ vào..... mà bảo rằng: « Này có tổ tiên đây này.

Ngay ngày hôm ấy, mấy người kỳ-mục lại đến báo M. Thibaut rằng họ muốn đánh người kia một trận, thì M. Thibaut can, bảo để sẽ liệu.

Đến ngày 12 avril vừa rồi hồi 9 giờ sáng, có hai người làm công cho M. Thibaut, tên là Phúc và Thuận đến báo M. Thibaut rằng M. Legrand vừa gọi họ mà bảo rằng « về bảo chủ chúng bay rằng tao coi nó là cỏ .... ; nó có gan thì đến đây với tao. Tao đã sẵn có bốn viên đạn đây rồi. »

M. Thibaut nghe nói thế, bèn sai người đầy tớ tên là thị-Mai đến nhà người cậu M. Legrand, tên là Cai Mùi bảo cai Mùi đến hỏi xem câu chuyện đầu đuôi làm sao, được một chốc, thị Mai về nói rằng, M. Legrand không cho cai Mùi đi và thách rằng, M. Thibaut muốn hỏi gì thì đến mà hỏi. Nếu lôi thôi, thì sẽ cho một phát súng.

Bởi vậy M. Thibaut phải làm đơn kiện M. Legrand Jean về tội dọa mình.

Xét ra việc này, chứng cớ còn lôi thôi lắm, chẳng biết rồi sau xét xử ra ai trái, ai phải.

ĐÁP CẦU

Cái chết bất thần. — Ngày 21 avril, một người lính con-đầm tên là Trần-văn-Nguyên, vào buồng ngủ trưa, rồi mãi chiều cũng chẳng thấy ra làm nữa. Trước người ta còn tưởng là mê ngủ, lại đánh thức, thì thấy đã chết cứng rồi.

Thầy thuốc còn xét xem vì duyên cớ thế nào mà chết một cách nhanh chóng như thế.

BẮC GIANG

Sở Địa tịch. — Nay thâu nhận số tiền 190 p.00, 135 p.00, 170 p. 165 p.00, 140 p.00, 100 p.00 của các làng ở các phủ Lạng-giang và Yên-thế và các huyện Việt-yên, Hiệp-hòa, Yên-dũng, và Lục-ngạn tỉnh Bắc giang để chi cấp vào việc lập sổ Địa-tịch ở tỉnh ấy.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Ngạch quan-lại. — M. Nguyễn-duy-Thiện, Viên-ngoại Bộ-công, nay thăng Lang-trung bộ ấy.

M. Hà-ngọc-Lưu, ngũ hạng Thừa-phái tỉnh Hà-tĩnh, nay đổi ngũ hạng Thái tỉnh Thanh-hóa.

VINH

Pharmacie Commerciale du Nord-Annam

E. GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RÙNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đỗ-xá

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, Phố Paul Bert, Hanoi

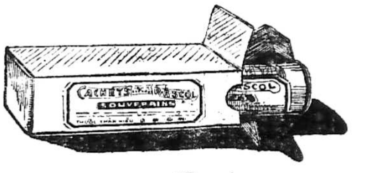

Hễ thấy ghê mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ngay bệnh cúm và bệnh sốt rét rừng.

Số 2

DÁY GIẾNG HỒN OAN

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Chuyện một con dâm phụ giết chồng rồi vứt thây xuống giếng, mượn cớ lấp đất cho đầy giếng lại, tưởng rằng che được mắt người, không ai còn biết đến nữa. Ngờ đâu ba năm sau gặp cụ Bao-long-đồ là một vị quan rất liêm minh tra xét được ra. Cho hay lưới giời dầu thưa, mà những kẻ gian tà không bao giờ thoát được.

Các ông là người nhân đức, xin rủ lòng cứu lấy tôi, tôi đây là con ông Tôn-tại-ý tên là Hiếu-tổ, cha mẹ tôi chết cả rồi, ở với dì ghẻ, không ngờ dì ghẻ mình lòng độc ác, thông đồng với mụ Trương bắt hiếp tôi để đem bán, nếu các ông thương lấy tôi là đứa con gái bồ-côi, ra tay cứu vớt cho, công đức ấy tôi xin ghi lòng tạc dạ.

Mấy người bấy hầm hầm nổi giận mà nói rằng:

Lạ thật, ở giữa đời gần quan trị quan nhậm mà chúng nó dám làm càn thế à? Tuổi cỏ những thằng phu khiêng kiệu này lại, Thế nào con mụ Trương đâu?

Hiếu-tổ nói:

Mụ ấy còn đi sau.

Mấy người ấy vừa xúm vào, mỗi người nắm một tên phu mà đấm đá, mấy tên phu đều cuống quít kêu van rằng:

Ô hay ơ ông tôi có tội gì mà các ông lại đấm đá chúng tôi, người ta thuê đi đâu thì chúng tôi đi đấy.

Một lát mụ Trương đi đến nơi, liền chạy đến chỉ vào mặt mấy người kia mà nói rằng:

A các người to gan thật, dám cả gan đường làm ngăn trở việc hôn nhân của người ta.

Mấy người ấy đều quát lên rằng:

Mày dám bắt hiếp người đem bán, lại còn rở mồm à? Chúng ta định bắt mày giải lên quan để trị tội, quyết không tha.

Mụ Trương nói:

Các người hãy khoan để tôi nói cho mà nghe, vị cô-nương này là tôi đứng làm mối gả cho một người chắc các người cũng đã biết tiếng, tên là Bì-phụng-sơn đấy mà, cớ gì người cớ bắt tôi cứ bắt đi.

Mấy người kia nghe nói, đều ngơ ngác trông nhau rồi bảo nhau bỏ đi cả vì không dám trên nhau với Bì-phụng-sơn, mụ Trương lại bảo phu kiệu khiêng đi, Hiếu-tổ ngồi trong kiệu lại kêu khóc rất là thảm thiết.

HỒI THỨ MƯỜI BỐN

Cũng liều nhắm mắt đưa chân,
Thử xem con tạo xoay vần đến đâu

Lúc ấy Hiếu-tổ thấy mấy người kia bỏ đi không chịu cứu mình, trong lòng lại càng đau xót lắm, lại kêu khóc rầm lên, Mụ Trương liền đi theo sau, lựa lời khuyên dỗ rằng:

Cũng là cái số kiếp cô phải chịu như thế, thôi cứ im đi, rồi tôi sẽ bảo, cô cứ tin nơi tôi, có tôi đây, tôi sẽ giữ gìn cho, cô chớ nghĩ tôi là lừa lọc.

Hiếu-tổ kêu khóc chán rồi nghĩ thầm, có lẽ cũng là cái số kiếp mình phải chịu như thế này, âu là ta hãy gượng xuôi mà ngậm tủi, để xem chàng nó làm mình ra thế nào, nếu muôn một mà có điều gì làm nhục đến danh tiết của ta, thì bấy giờ ta sẽ tính. Nghĩ vậy rồi cứ ngồi im cho bọn phu kiệu khiêng đi. Bọn phu kiệu khiêng chạy nhanh quá, chỉ một lát đã đi đến con đường cửa đông, đi thẳng đến cái nhà nhỏ bên ngoài có dán giấy đỏ, tức là cái nhà Bì-phụng-sơn mới thuê vậy.

Đến nơi mụ Trương đi vào trước báo tin, Bì-phụng-sơn chạy ra mở cái màn kiệu, vái chào rồi mời Hiếu-tổ xuống kiệu đi vào trong nhà, Hiếu-tổ ngồi ở trong kiệu nhìn ra, thấy Bì-phụng-sơn không biết là người thế nào, cứ sợ sệt rụt rè không dám bước xuống, mụ Trương chạy ra mà nói rằng:

Chồng cô đấy mà, mời cô xuống đi.

Hiếu-tổ lại lấm lét nhìn Bì-phụng-sơn, thấy ăn mặc tầm thường, coi bộ dạng ra người ăn chơi lêu lổng, trong lòng lấy làm nghĩ lắm, nghĩ thầm thân ta đi đến thế này cũng chẳng dám kén chọn gì nữa, hay bèn vầy tốt, quyền chữ trương phó mặc giời xanh, thân phận mưa sa, đành lẽ rơi đâu là ấm đấy, Nhưng coi bộ người này không phải là người đứng đắn, chỉ e chúng nó lại bày mưu thiết chước gì lừa ta vào cạm, rồi dùng làm mồi buôn bán gì chăng. Nếu vậy thì thân ta từ nay lại phải ra vào cái địa ngục tối tăm, không bao giờ còn gỡ ra được nữa, Nghĩ vậy rồi khóc tấm tức mãi, mụ Trương lấy lời yên ủi, dắt tay bảo xuống kiệu, đưa vào trong nhà.

Vào đến nơi, Hiếu-tổ liếc nhìn chỉ thấy một gian nhà vừa thấp, vừa chật, giữa gian nhà ngăn ra làm đôi, phần bên trong kê một cái giường, còn phần bên ngoài thì chẳng có đồ đạc gì cả, chỉ giải một cái chiếu xuống đất, có mấy người đàn ông đang ngồi nói chuyện với nhau, thấy cô dâu vào cũng đứng dậy chào. Mụ Trương liền đưa nàng vào bên trong, lấy bộ quần áo mới ra bảo nàng mặc vào, để vào làm lễ tổ-tiên. Nàng bấy giờ ngây ngất cả người, như mê như dại, đành cứ nhắm mắt để cho mụ Trương muốn đưa đi đâu thì đưa.

Khi làm lễ tổ-tiên xong, mụ Trương lại đưa nàng vào trong phòng, còn Phụng-sơn ở bên ngoài bày tiệc mời mấy người kia uống rượu, mãi đến lúc đã lên đèn mới xong, ai nấy ra về, mụ Trương giục Phụng-sơn vào phòng cùng nàng làm lễ hợp cẩn, rồi từ biệt ra về.

Sáng hôm sau, Phụng-sơn dậy rõ sớm, dặn nàng trông nom cửa nhà, rồi ra đi, mãi đến tối mới về, nàng nghĩ là đi làm ăn buôn bán gì, buổi mới lạ lùng không dám hỏi, nhưng từ hôm sau trở đi, hôm nào cũng thấy thế, mà không hiểu là đức ông chồng đi làm nghề nghiệp gì, có hôm về thì mặt mày hớn hở, vui vẻ tươi cười, có hôm về thì tóc rối đầu tù, buồn bã gắt gỏng; trong mấy hôm đầu khi về còn coi sóc đến việc nhà, đến mấy hôm sau tuyệt nhiên không hỏi gì đến cả, mà xét xem trong nhà tiền không có một đồng, gạo không có một đấu, nàng phải xuất ít tiền vốn riêng của mình ra để tiêu dùng, mà đức ông chồng cũng chẳng hỏi là lấy ở đâu mà có, Nhưng cũng chỉ được mấy hôm, số tiền vốn riêng ấy tiêu cũng hết cả, mà ông chồng lại bỏ đi luôn ba bốn hôm không thấy về, nàng phải bấm bụng nhịn đói đến hơn một ngày, lại càng thương xót cho thân thế, hai hàng nước mắt tầm tã chảy tuôn ra, lẩm bẩm nói một mình rằng:

Thân phận mình sao mà khổ sở đến như thế này, không hiểu con mụ Trương có sao lại tìm mối cho mình lấy cái anh nghèo xác nghèo xơ, đến nỗi một bữa ăn cũng không có, rồi thì biết tính ra làm sao.

Nàng nghĩ vậy, rồi ngồi ở trên giường mà khóc thầm, bỗng nghe có tiếng gõ cửa, tưởng là chồng về, vội vàng chạy ra mở, thì lại là mụ Trương, một tay cầm một cái đĩa; trong có để mấy món ăn, một tay cầm cái hộp, trong đựng một cái khăn vuông và một đôi lược, vừa đi vào vừa nói rằng:

Mấy hôm nay tôi bận quá, bây giờ mới đến thăm cô được, có mấy món ăn và cái khăn cái lược này đem lại mừng cho cô.

(*Còn nữa*)

NHÀ GIỒNG RĂNG

TRẦN QUANG MINH

Bản hiệu lập tại phố hàng Bông Lờ số nhà 199 Hanoi, đã lâu năm chuyên về nghề giồng răng, Giồng đủ các thứ răng trắng, đen, vàng, bạc; nhổ răng, chữa sâu răng, và răng, răng đen đánh trắng, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã xinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai có cũng như răng thật không bận bịu gì cả

Nay bản-hiệu kê mấy thứ giá thường đang tạm như sau này.

RĂNG

Vàng một cái	6p.[illegible]
Bạc một cái	8p.[illegible]
Trắng một cái	2p.[illegible]
Đen một cái	2p.[illegible]
Đen đánh trắng một bộ	7p.[illegible]

Giồng nhiều có hạ giá

Các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm hoặc hỏi han điều gì bản-hiệu xin hoan nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, và cam đoan làm nên được như ý.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tận làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về, Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm và giả nhời ngay.

Kính cáo

TRẦN-QUANG-MINH

Ouvrier Dentaire

199, Rue du Coton — Hanoi

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai : **2$10**

Bán tại hiệu *CHASSAGNE*

58 Phố Tràng-Tiền

HANOI

Ô-TÔ HOTCHKISS MỚI!!!

Cho thuê giá rất hạ!

XE ĐẠP TỐT

Giá từ **28$00** đến **68$00**

TRÚC-THANH

59 bis, Place Neyret (Cửa Nam), HANOI

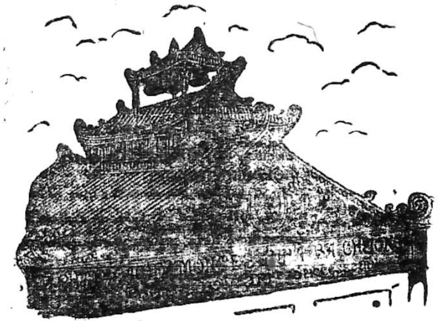

Qui-khách mua hàng của bản hiệu thì được hưởng đủ các lợi quyền:

1° Bản-hiệu bán hàng rất chiều khách và rất chung-thành với khách.

2° Bản-hiệu gửi hàng đi rất chóng và hàng gói ghém rất cẩn-thận.

Transit & Transports

GIU SINH-HOI

Ai muốn trong một ngày nhận được hàng hóa ở Hanoi gửi lên hay là ở Cao-bằng gửi về thì đến sở tải Giu sinh Hoi ở trước gare Nacham và ở số nhà 58, phố Clamorgan, Cao bằng mà hỏi.

Sở ấy ngày nào cũng có ô-tô chạy như sau này:

Sáng ở Cao bằng 5 giờ xuống Nacham kịp chuyến xe hỏa thứ hai ở Nacham đi Ha-noi vào hồi 11 giờ và đi chuyến xe hỏa thứ nhất ở Hanoi lên Nacham hồi 1 giờ rưỡi chưa rồi lại lên Cao bằng.

Có xe đi:

Sáng ở Cao-bằng vào Tĩnh túc hồi 6 giờ rưỡi ở Tĩnh túc ra Cao bằng hồi 13 giờ

7741

[illegible] LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT

Một quyển sách có 3 đạo nghị định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . 0$1[illegible]

Tiền cước thường . . 0,0[illegible]

Tiền cước Recommandé thêm . 0,1[illegible]

Thư và mandat gửi cho :

M. LÊ-NGUYÊN-ÚC

61-63, Rue du Coton

HANOI

158

MỚI TÁI BẢN XONG

SÁCH

« Việt-Nam Sử-Lược »

(HISTOIRE DE VIỆT-NAM)

Soạn-giả : TRẦN-TRỌNG-KIM

QUYỂN THƯỢNG

(Thượng-cổ thời đại — Bắc-thuộc thời đại — Tự-chủ thời đại — Đến hết thời kỳ nhất thống nhà Lê)

Có sửa đổi lại rất cẩn-thận — Có hình những danh-nhân như cụ Nguyễn-Trãi và có tranh những đền đài và thành quách cũ. Có nhiều bản đồ.

Giá : **0$60**

Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ thể cần dùng phải bổ dưỡng cho mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$25 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Dépuratif Riba.

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho dỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

30%

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế:

CHASSAGNE

Ông LAFON và LACAZE

Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp

59, phố Paul Bert, Hanoi

GIÂY NÓI SỐ 96

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX làm cho mắt các ngài khỏi đau, khỏi mờ được trông thấy tỏ rõ, tức cũng như mặt trời kia soi sáng cho các người.

Phàm hễ mắt hơi đau, hơi đỏ, hơi nhấp-nhem một tý, đều là những cái khởi-điểm của bệnh toét mắt cùng các bệnh đau mắt nguy-hiểm khác nữa.

Vậy nên những khi ấy, các ngài có sẵn ngay một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX ở trong nhà mà tra ngay đi, thì tức-khắc làm cho mắt khỏi đau, không sinh nặng ra được.

Các ngài chớ quên rằng nếu trễ-nhãi một chút là có thể gây nên cái nạn mù mắt đấy.

Vậy tức-khắc ngay bây giờ các ngài nên mua ngay, hay viết thư bảo hiệu thuốc gửi bán cho một lọ:

COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX là thuốc chuyên trị bệnh đau mắt rất thần-hiệu và rất rẻ tiền.

Có ba hào một lọ thôi (0$30).

Phàm lọ thuốc nào không có đề đủ chữ COLLYRE JAUNE DU Dr CASAUX thì chớ nên mua. Vì thuốc ấy hay, nên nhiều kẻ làm giả-mạo lắm.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu thuốc:

CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác.

Đồng hồ vỏ kền
thứ đồng hồ này chúng tôi đã thí nghiệm là hạng chạy bền, máy kỹ mã, kính để không vỡ giáng coi nhẹ nhàng văn nhã, chạy đúng giờ, chúng thứ đồng hồ để, thứ này là hơn cả
Giá cả cước 2$80
Lĩnh hóa giao ngân thêm 0$15
Mua từ ba chiếc giờ lên chúng tôi chịu cước
Phuc Vinh
47 rue Sâm-Công
Hanoi
ngay cửa ô gian Quảng Lạc

"Các quan công nhận là tốt nhất"

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert Hanoi.

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

[illegible], Rừng Phố-cí, Rừng [illegible]

[illegible] tại Hanoi, 63, Phố hàng [illegible]

[illegible] số 15[illegible]

CỦI, THAN,

[illegible] XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có từng cỏ cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà. [illegible] và các thứ lâm-sản [illegible]

[illegible]

Mal de Dos et Acide Urique

L'acide urique est un poison qui reste dans le sang par suite de la faiblesse des reins.

Si vous êtes sujet aux douleurs rhumatismales, au Lumbago, à la sciatique, aux douleurs de reins et si vous éprouvez de nombreux malaises, songez à l'acide urique qui, probablement, empoisonne votre sang.

Faites-le disparaitre en employant les Pilules Foster. Vous serez vite satisfait de les avoir prises.

C'est un traitement qui, en purifiant le sang, a une action favorable sur la santé en général.

Il est surtout recommandé aux arthritiques d'employer les Pilules Foster par cures régulières. Ils sont certains d'en retirer un véritable bien-être.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte : 7 fr. 50 — La double-boîte : 14 fr.
Toutes Phies ou fr., H. Binac, Pharmacien,
25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17°).

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng cứ bán từ tám giờ sáng.

CHÈ [illegible]

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu-cố xơi chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI
10, Rue des Cantonnais, Hanoi
164, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI :
Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Brousmiche

BỆNH GIANG-MAI
Nên Trị bằng
THUỐC TAM-VỊ

Thuốc này, chế theo bài của giáo sư Fournier hoà lẫn với các vị thảo-mộc, đã có biết bao người năm nay, ai mà dùng [illegible] bệnh giang-mai (vérole) cũng chắc khỏi [illegible] phát ra [illegible] bệnh gì khác nữa. Thuốc này [illegible] trị cho thật [illegible]. Và thuốc này [illegible] ăn uống cứ [illegible] (chích) [illegible] nữa.

Thuốc này chế tại Laboratoires F. PARAT
[illegible], Rue d'Hauteville, Paris
[illegible]
PHARMACIE CENTRALE DE L'INDO-CHINE
[illegible] Rue Paul Bert — HANOI
Muốn [illegible] thì [illegible] sách riêng [illegible]

CÓ GÌ khổ hơn NGỨA

Ngứa ngáy và hâm da không những là khó [illegible] lại còn tỏ cho ta biết là da xấu và trong mình có nội bệnh nữa.

Ấy lúc đầu chỉ đâu có thế mà sau sinh ra bệnh nặng. Ta nên biết mà chữa ngay đi

Ông M. ARMAND B ở Chalon-sur-Saône nói rằng :

« Đã [illegible] trong mình tôi ngứa ngáy khó [illegible] quá, tôi mất cả ăn cả ngủ. Tôi [illegible] người mang cái bệnh ấy [illegible] khó lòng. Tình cờ một hôm tôi [illegible] một ống thuốc INOTYOL, [illegible] phúc cho tôi, trước kia tôi đã [illegible] trăm thứ thuốc bước thuốc cao mà không được một ích lợi gì. Khi tôi mới bôi INOTYOL một lần đầu đã thấy đỡ ngay, sau [illegible] lần. Tôi thực phục là thần được và tôi có thấy ai đâu cũng mách giùm »

Xem đó thì biết thuốc INOTYOL là thuốc [illegible] đệ nhất, là thuốc tối-tân, để chữa các bệnh ngoài da như lở, ngứa, đỏ da, đầu đinh, mụn loét, sâu-quảng, vân vân.

Thuốc mỡ INOTYOL có bán ở các tiệm thuốc Bắc-kỳ

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong đường tiểu-tiện, bàng-quang, quả-thận và làm cho mụn mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đã [illegible] nhiễm vào các cơ-quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ thôi, vì thuốc này điều-trị ở trong, khi uống vào thì lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa rấy những vật bẩn đã sinh ra bởi sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mủ mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, bớt sưng, hết buốt, và không còn tăng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra đau ngọc-hành, bàng-quang, quả-thận, và chuyền sang các cơ-quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại còn chuyền sang chân-huyết, lẫn sang quả-thận mà sau lại chàn lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mủ phải nên cần mà chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể cạnh tranh với đời được.

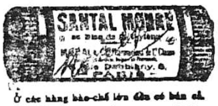

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

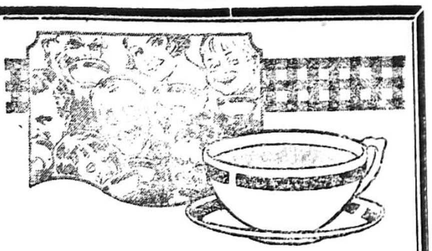

PHOSCAO

EXQUIS DÉJEUNER
PUISSANT RECONSTITUANT

Aliment conseillé par tous les médecins aux malades, aux convalescents et aux vieillards.

ENVOI GRATUIT D'UN ÉCHANTILLON

BÁN TẠI : Grands Magasins Réunis d'HANOI		
Có đường.	Mỗi hộp :	6 fr. 25
«Valtine» cho trẻ con ăn.	»	6 fr. 25
Không có đường.	»	5 fr. 25

Trung Bắc Tân Văn

SÚC DẦU
Pétrole Hahn

Mượt tóc
và không dụng tóc
Súc một bận
thơm được lâu lắm

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine / Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.
3007

CÁC THẦN ÁI-TÌNH RỬA RĂNG

Này trông các thần ái-tình kia. Các thần rửa răng cho mỹ-nhân kia có bận không? Thần ấy dùng gì mà rửa răng thế? Chắc là dùng **DENTOL**. Vì rằng.....

Thuốc DENTOL (nước, bánh hay bột), là một thứ thuốc rửa răng vừa có chất trừ-độc, lại có vị thơm rất mát.

Thuốc ấy chế theo công việc khảo-nghiệm của ông Pasteur. Trừ được hết thảy vi-trùng trong miệng, ngăn được và trị được bệnh sún răng, bệnh sưng lợi, sưng cổ. Dùng trong mấy ngày, là răng trắng bong và mất hết xỉn.

Dùng thuốc ấy trong miệng có hơi mát lâu bền. Trừ độc được trong 24 giờ.

Giấm nguyên-chất vào bông mà dùng, thì trị bệnh đau răng rất hiệu.

Thuốc DENTOL bán ở các hiệu lớn bán nước-hoa, và các hiệu bào-chế. Bán buôn tại Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

Làm cho sung túc mau mạnh, ấy là một vị thuốc của các Lương y trữ bình.
Thuốc này hiệu hẳn thích bổ [illegible] Thuốc có tính sắt - Các nhà thương [illegible] thành Paris đều dùng nó.

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Agences d'annonces en Europe
SOCIÉTÉ MUTUELLE
de Publicité
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe).

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này nay lâm đã nổi tiếng thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào nay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đó lấy rất hay có thể giản ai không đến quên dùng.

Ai ai dùng nó cũng được, nhưng là người bịnh con cũng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau này : bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, ho cảm mạo trẻ ngực, rét hàn của lưỡi trắng, trẻ trẻ trong ti vị các bịnh đó đều dùng nhắc tay thuốc QUINA LAROCHE được.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cũng đều bổ hết khi bắt sanh đẻ, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Những người nào ở xứ hay có nhập [illegible] cũng chẳng nên quên dùng thuốc ấy.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị [illegible] mau và chắc. Chẳng những sẽ trị [illegible] thời còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe lại thêm sức lực. Ăn uống ngon có chừng vì chúng ta giảm kén thuốc đó rằng. Nước ngọc thạch của thiên thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ các người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc QUINA LAROCHE thì chúng ta có đặng cả vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương y khắc nóng lòng ta.

Rất tốt thuốc rượu QUINA LAROCHE là một thứ thuốc lâm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly rồi ba ly có bán theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khẩu đồng hồ uống một ly, uống 6 ly trước cữ rét 2 giờ rưỡi, thế ấy ly chót uống trước cữ nửa giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho dễ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TY
Ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm mà lâu bà ở cữ*.......... *Một litre :* 2 $ 40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai :* 1 $ 25
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai :* 1 $ 25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm*....... *Một chai :* 1 $ 50
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều*.......... *Một chai :* 0 $ 80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3063

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG
CÓ ĐẶC QUYỀN SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN : Francs **72.000.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN ĐẾN NGÀY 30 JUIN 1928 : » **85.500.000**

HỘI ĐỒNG TRỊ-SỰ :

Chánh trị-sự : M. STANISLAS SIMON, **Chánh-hội-đồng trị-sự tại Đông dương và Vân-nam ;**
Phó trị-sự M. PAUL BOYER, **Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d Escompte de Paris ;**
Tổng quản-lý chủ nhiệm : M. RENÉ THION DE LA CHAUME, **Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.**

TRỤ SỞ : 96, BOULEVARD HAUSSMANN, PARIS (VIIIe)

CÁC CHI ĐIẾM :

TRUNG-HOA	ĐÔNG-DƯƠNG	MỌI NƠI KHÁC
Canton	*Battambang*	*Bangkok*
Fort-Bayar	*Cantho*	*Djibouti*
Hankeou	*Haiphong*	*Nouméa*
Hong-kong	*Hanoi*	*Papeete*
Mongtzeu	*Huế*	*Pondichery*
Pékin	*Namdinh*	*Singapore*
Shangai	*Pnom-Penh*	
Tiến Tsin	*Qui-nhon*	
Yunnanfou	*Saigon*	
	Thanh-hoa	
	Tourane	
	Vinh	

Giao-dịch khắp hoàn cầu

CÁC CÔNG VIỆC NGÂN HÀNG. — MUA BÁN TRÁI PHIẾU. — CHO THUÊ TỦ BẠC.
Ai hỏi sẽ trả lời ngay.

Điện-Lưu-Tín-Diện :
INDOCHINE

GIẤY NÓI :	
Hanoi	58.
Haiphong	26.
Namdinh	90.
Vinh	45.
Thanh-hóa	37 (*mở ngày thứ ba*).

[illegible]

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Luan

Supplément au Trung-Bắc Tân-Văn

Nº 3627 du 22-23 Avril 1929

TRUNG-BẮC BUỔI TRƯA

Phụ-trương số 65 (Tờ phụ-trương này ra từ trưa hôm 22 Avril 1929) Mỗi số: 1 xu

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

PUBLICITÉ
Annonces la ligne [illegible]
Réclames [illegible]
Consulter les tarifs pour contrats de longue durée

THUYZ CHUNG

Trong luân-lý ta có một điều hay hơn hết cả mọi luân lý, là cái điều khuyên người ta ăn ở cho thủy-chung.

Công-bình cũng không đủ. Mà nhân từ cũng không đủ. Ở được trước sau như một, mới thật là người chân-chính. Câu ấy ông nào làm sách luân-lý dạy trẻ, nên thêm vào, vì tôi chưa từng đọc thấy.

Người quá công-bình nhiều khi hóa ra tàn-nhẫn. Nhưng cái ý tương phản với sự tàn-nhẫn của kẻ quá công-bình là cái *vô lượng*. Người thủy chung nhiều khi phải đánh bỏ công-lý, nghĩa là cam-tâm đeo tội với nghĩa công của thiên hạ, để mà giữ cho trọn đạo trước sau với một người mình đã trót mến yêu, đã trót tôn kính. Đó cũng là một cách giữ phong-thể cho cái tình ái mộ, cho sự kính-trọng vậy. Trời sinh ra ta, có một tấm lòng, chẳng lẽ vì cái mắt ta suy xét không được thật, mà nay yêu mến người này, mai lại ghét bỏ đi yêu mến người khác, vì mới vỡ ra rằng người khác đáng yêu hơn; nay thờ người này làm thầy làm chủ, mà mai lại bỏ thầy bỏ chủ đi thờ thầy khác chủ khác, vì mới vỡ ra rằng ngô sư ngô chủ không xứng-đáng!

Trong truyện tiểu-thuyết *La Bataille* của ông *Claude Farrère* có một khúc, tỏ ra rằng tác-giả cũng đã hiểu cái nghĩa thủy-chung của người Nhật bản. Như khúc nói về viên trung úy kia, vì xưa vẫn hiểu lầm cái bụng của ông *Yorishaka Shadao*, đến lúc mắt được nom thấy rằng mình lầm, thì đành là phải *harakiri* (mổ bụng mà tự tận) Đó là thủy-chung với nghĩa thù ghét. Phương chi đối với nghĩa kính-yêu, thì lại còn phải thủy-chung đến dường nào!

Làm tôi không chịu thờ hai chúa, đó là một cách ăn-ở rất cao thượng vậy. Trong cách ăn-ở thường hằng ngày, dẫu không được đến những cách trung can thấu đến trời-đất như thế thì cũng phải bắt giữ trước sau đối với vợ, con, thầy, bạn. Không có lý luật nào viện được ra để mà trái nghĩa tao khang, trái nghĩa thờ thầy, mến bạn. Dẫu lâu ngày có vỡ ra rằng sự thương-yêu kính trọng của ta trước là lầm, thì cũng đành là chịu mà thôi, đành là ta vô phúc trời không cho được biết cái sung sướng yêu-đương qui-mến chính-đáng mà thôi. Nói ra thì cũng uổng mất cái mối yêu-thương đã chứa trong bụng lâu ngày, nó như đã liền với ruột thịt ta rồi, không nỡ nào mà dứt nó ra được nữa. Bởi vì ở đời, êm-ái hơn cả, duy có chút cảm-tình luyến-ái tôn-trọng đó; nếu đã mang nó trong một nửa đời người, mà bỗng bảo rằng nó như cái áo, mặc vào cởi ra lúc nào cũng được, thì ai là kẻ đương được nổi, tất là một người không biết cảm-khái cái gì, không biết cái gì là thiêng liêng nữa.

Vậy thời dạy cho người ta biết ở nhân-từ, là phải rồi. Dạy cho người ta biết ở theo lẽ công, cũng là phải rồi. Nhưng dạy cho người ta biết ở trước sau như một, thì lại là hơn hơn cả. Phải cố mà dung cho được lẽ công, phải cố mà dung cho được lòng nhân, nhưng nặng hơn cả lòng nhân, hơn cả lẽ công, là nghĩa phải ở sau như trước.

V.

MẬT BÒ

Saigon 10 Avril. — Báo *Thần-Chung* ở Saigon có đăng tin rằng:

Ngày 8 Avril 1929 ở gần chợ Núi-sập thuộc tỉnh Châuđốc có một người tây cầm súng sáu bắn 2 người Annam 1 người trọng bịnh có lẽ không sống và 1 người bị bịnh nơi tay, đầu đuôi vụ đó như vầy.

Một người Tây đồn điền tên là Noblet ở làng Đinh mỹ vừa rồi bị mất bò nghi cho tên Binh ăn cắp, và đã bắt Binh đem giao cho làng Thai-sơn tại nhà công.

Lối 2 giờ chiều Noblet dắt bộ-hạ đi kiếm bò. Khi đi gần nhà thị-Bài thì có tên Tôn và ít người đờn bà đang ở trong nhà đánh bài. Vừa ngó thấy người tây tưởng là «cò» đi bắt nên đồng vụt chạy. Tên Tôn chạy đặng, khúc xa dòm lại biết là không phải cò nên đứng lại. Mấy tên bạn của người Tây đồn điền áo tới bắt trói thúc ké tên Tôn.

Một tên bạn thì ôm xoát mình Tôn không cho chạy. Rồi đó Noblet đi tới lấy sung sáu đưa luôn vô ngực tên Tôn ma bắn... Tên Tôn né khỏi, mũi đạn đi trúng canh tay lóng thâu, trúng vô ngực bạn của Noblet là người đương ôm tên Tôn. Tên bạn vừa bị đạn thì té xuống bất tỉnh, máu ra đầm đìa, giữa lúc đó tàu Rạch giá chạy về Mytho vừa lại nên chở tên bịnh ra nhà thương Longxuyên, chưa biết sống thác thế nào.

Một cái án mạng

M. Thomas Lành là người đi thu tiền bị đâm chết

Kẻ thủ phạm vẫn chưa bắt được

Saigon 15 Avril. — Chiều thứ bảy vào lối 2 giờ ở tại đường Pétrus Ký (Chợ-quán) có xảy ra một vụ giết người rất ghê gớm.

Số là M. Thomas Lành, nhà ở đường Pétrus Ký là người đi thu tiền (encaisseu) cho các hãng buôn. Hôm nay thầy có mướn 2 tên thợ mộc Hoa-kiều lại sửa mấy cánh cửa sổ nhà thầy và mỗi khi thầy đi thâu tiền về ngồi đếm bạc thì hai tên trú Khách kia cũng ngó thấy.

Co lẽ vì thấy nhiều bạc mà động lòng tham nên chúng nó mới toa rập với nhau định giết M. Thomas Lành mà giựt bạc.

Chiều hôm ấy hai đứa xách dao lại đâm thầy, thầy bèn kêu la cầu cứu, hai tên sát nhân hoảng hồn vụt chạy không kịp lấy tiền bạc chi hết.

Cò bóp và xóm diềng hay tin chạy tới, thầy đã chết rồi nên dạy chở tử-thi lại nhà xác và hạ lệnh tìm bắt đứa sát nhân.

Theo lời thiên-hạ nói thì lúc trước vợ chồng thầy có việc xích mích nhau, vợ thầy bèn chở hết đồ đạc đi ở riêng, bỏ thầy ở có một mình, nên lúc thầy bị đâm mới không có ai bắt đứa sát nhân được. Đến chừng chòm xóm hay thì chúng nó đã chạy mất hết rồi T.L.B.

Kuôcq ngu'w mo'iq

ă ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, d viết y, q viết k
Na'm yâuq:

sa'cq,	buyêuf,	na'ngj,	boiz,	ngaw
q	f	j	z	w

HAIF DAMF

Câu di bút (遺筆) của Hi đinh

Hi-đinh đau gan (1) đã hơn tuần-lễ nay, quả mật sưng to, chưa biết sống chết thế nào. Thầy thuốc cấm không được nghĩ [illegible] chi cả, chỉ nằm nghĩ đến sự chết. Chết nên có câu di bút, ta dùng Hài-văn mà viết một câu đối. Dẫu chưa chết thật mà tạm gọi là di bút cũng chẳng sao.

Xin các thân-bằng cố-hữu coi như Hi-đinh đã chết rồi, mà gửi cho câu đối phúng. Câu đối hay thơ văn tùy ý nhưng chớ viết vào vải vóc mà Hi đinh không có nhà treo, chỉ nên viết vào mảnh giấy, gởi đến nhà báo cho. Thơ hồ diễu cợt, Hi đinh không biết giận. Sống mà đọc các câu văn phúng thì còn gì sướng bằng! Nhất là trong làng Hài văn, ta không thể nào mà ngờ cái phúng này cho được. Nếu được nhiều văn hay, Hi đinh sẽ xin phép ông chủ, cho đăng riêng vào một mục, gọi là mục «Văn phúng sống Hi-đinh», mà khi nào Hi-đinh chết thật, xin miễn lệ phúng viếng, dẫu các nhà Hi-đinh có mừng phúng xưa nay cũng vậy. Ông bà nào gởi câu đối phúng, sau này Hi-đinh sẽ xin dùng lối Hài văn mà tặng riêng mỗi vị một bài thơ nôm làm kỷ niệm.

Nay hãy xin viết đôi câu đối này tạm gọi là di bút:

1. Ranh lên thế là cùng trời ranh sao gọi trời già, múa rối lắm trò trời với đất;

2. Chết lúc nào chưa biết, tôi chết cũng như tôi sống, ngậm cười chín suối tôi cùng ai.

Hif-dinhf Nguyêw-vân-Tôi

---

(1) Hi-đinh ốm uốn, nhiều người bảo là có số thơ, tất phải chịu đội bát hương bấy giờ mới khỏi ốm.

Thuật rõ về việc quan phủ Lượng tự-tử

Tại dinh quận Cai-lậy vì xài thâm tiền công-nho tám muôn

Báo *Trung-Lập* ở Saigon có đăng về việc ấy như sau này:

Hôm nọ bổn-báo có thuật sơ lược về sự quan phủ Lượng dùng súng sáu tự-tử tại dinh ông ở Phú Phước, Chủ-quận Cai-lậy, nay xin nói tiếp thêm về vụ ấy cho độc-giả tường tất.

Ông Trần-văn-Lượng 37 tuổi, tri phủ hạng ba, quyền ký lục phát lương (Payeur-Comptable) tại Tòa-bố Cần-thơ vốn là người sinh đẻ tại tỉnh Sóc-trăng. Ngài ra giúp việc nhà-nước hồi năm 1912 và thăng chức ngày 1er Janvier 1928.

Lương-bổng tuy không bao nhiêu song cách ngài ăn xài thì lại là đúng bực phong-lưu sang-trọng. Ngài có sắm ca-nốt, có sắm xe hơi, có mua ruộng đất miền Sadec rất nhiều, lại cũng có hùn lập lò gạch tại tỉnh Cần-thơ nữa. Ở miền Hậu-giang tiếng tăm ngài rao-rức, đã giàu danh tiếng lại giàu bạc tiền, ngài làm Hội-trưởng cho hội Khuyến-học, mà cũng có chức phận lớn trong đạo Cao-đài ở tỉnh ấy.

Nhà ngài ở tại Boulevard Delanoue, (Cần-thơ) ngày đêm khách khứa nhộn nhịp, kẻ tới bạc-bài, người tới ả hát, không khi nào ngớt, mà cũng không ai dị-nghị.

Mới đây chắc có người kẻ vạch chi đó nên quan Tham biện Cần-thơ mới ghé mắt vào. Quan phủ Lượng là người sáng trí, biết có việc chẳng lành sắp xảy tới cho mình, nhứt là chắc sẽ bị xét bạc công-nho của nhà nước giao cho ngài gìn giữ tự bấy lâu nay đó.

Định quyết như vậy, quan Phủ Lượng định phải đi kiếm tiền về đắp vô lỗ trống ấy mới êm, nên ngài bèn giả đò đau rồi đến xin phép quan Chủ-tỉnh mà nghỉ hai ngày. Quan Chủ-tỉnh bằng lòng, ngày 6 avril, ông Phủ chạy đến Cai-lậy.

Khi ngài đi rồi, quan Chủ-tỉnh bèn xét sổ thấy có nhiều chỗ gian giảo nên nhứt điện báo tin ấy cho quan Thống-đốc Nam-kỳ hay, nhứt điện đưa đơn đến phòng Biện lý Cần-thơ đầu cáo.

Qua ngày 8 Avril quan Biện-lý Cần-thơ bèn đánh giây-thép qua sở mật-thám Mỹ-tho dạy phải tìm bắt quan Phủ-Lượng.

Được tin ấy ba viên mật thám bèn ngồi xe hơi mà chạy lên quận Cailậy. Có người biết việc ấy lật đật tới nói cho ông Lượng hay, ngài chết điếng trong lòng nên ẩn trong dinh ông Phước chớ không dám ra mặt. Đêm ấy ông Phước không có ở nhà. Ba viên mật thám vì giữ phép luật, nên dẫu biết có ông Lượng ở đó, song không dám xông vào bắt. Họ bèn vây nhà mà đợi chủ. Đến 11 giờ khuya ông Phước chưa về, ông Lượng liệu thế không xong, bèn móc súng ra tự tử.

Tiếng súng nổ lên, ba người lính lật đật nhà thương, song mới khiêng đi nửa đường thì hồn ngài đã xa chơn miền dị-lộ. Lục trong túi áo thì quần thấy có 1.550 đồng bạc.

Hay tin ấy quan Biện lý Mytho bèn ngồi xe lên Cailậy. Chiều bữa 9 avril chở thây ngài về Sốctrang cho cha mẹ vợ con chôn cất

Nghe nói quan Phủ lượng sang đoạt bạc công-nho đến 80 000 đồng. Đã vậy ngài lãnh bán giấy số cho hội Tương-Tế được 3 700 đồng mà cũng xài hết, mà còn thiếu nợ Chà và Annam cũng lối bảy muôn đồng nữa.

Những ruộng đất nhà cửa của ngài lớp cầm cố mà vay tiền lớp để tên vợ con đứng, không biết nhà nước có phát mãi gia-viên điền-sản của ngài mà đắp vào sổ công-nho kia chăng?

Than ôi! Một viên Tri-phủ mới 37 tuổi dầu mà phải chết về bạc tiền thì nghĩ lại đồng tiền cũng ác-nghiệt thiệt!

Một cái thảm kịch

Dương Quyền bị đâm chết vì dan díu với một người con gái Tàu

Saigon 15 avril. — Ngày thứ hai vừa rồi, bên con đường đi Cầu-g ọc, tại xóm Cũi có xảy ra một vụ án mạng rất ghê gớm.

Nguyên sớm ngày hôm ấy vào khoảng một giờ sáng, người đầy tớ gái của nhà buôn bán vịt kia dậy nấu nước sôi để luộc vịt nhổ lông để đem ra chợ bán như mọi ngày thường. Người đầy tớ này dậy thấy dưới giường của người cháu chủ nhà tên là Dương-Quyền một vũng máu lớn, ngó lên giường thì Dương-Quyền bị hai con dao phay đâm còn cắm vào mình, một con ngay chỗ cổ, còn một con nữa ở bên cổ, thất kinh liền hô hoán lên.

Người cậu Dương-Quyền lập tức thức dậy rồi thắp thêm một cái đèn nữa đem lại xem cho rõ. Người buôn bán vịt này, (cậu Dương-Quyền) giao nhà cho người đầy tớ canh giữ, lập tức chạy đi bao cho ông Cò Cholon hay. Ông Cò được tin lập tức cùng người thư-ký Phaure đến nơi làm biên-bản.

Trước hết ông Cò không để ý đến việc trộm cướp vì biết rõ rằng bị oán nên do cớ này mà tra xét.

Gần bên tiệm người buôn vịt ấy có một cái quán cơm nhỏ của một người khách trú tên là Tu-Tuân 63 tuổi, ở với con trai là Tu-Co 33 tuổi, con gái Tu-Tích 25 tuổi, và cháu rể tên là Tất-Do. Cả nhà này đều bị bắt giam để tra xét, vì ở đầu mấy móng tay của Tu-Tuân và Tu-Co còn có dấu máu đọng.

Xem đó thì đủ rõ Dương-Quyền bị giết đây là vì thù oán.

Cứ theo người nói thì Dương-Quyền trước kia có tình khắng khít với một người con gái của Tu-Tuân, nay nghe đâu đã có mang, sau Tu-Tuân biết nên bắt buộc Dương-Quyền, đã trót làm bại lộ ra rồi, thì phải lo tính cho xong, là phải cưới con gái người hắn. Dương quyền không chịu.

Dương-Quyền không chịu, nên Tu-Tuân phải gởi đứa con gái về Tàu rồi, Tu-Tuân bèn thiết kế đã lâu mới giết được Dương-Quyền trả thù cho danh giá nhà mình. Tu-Tuân dò xét biết Dương-Quyền thường ngủ một mình ngoài trại trống, nên đêm vừa rồi Tu-Tuân mới ra tay lén đến giết.

Ông Cò bắt cả gia quyến Tu-Tuân về bót thì Tu-Tuân vẫn chối không làm việc ác-phạm ấy, nhưng không thế nào chối được, vì tang chứng rành rành, nơi móng tay cả hai cha con đều có dấu máu. L. T.

Cuộc tuyển cử Hội-đồng quản-hạt ở Nam-kỳ

Cuộc bỏ thăm bàu cử Hội-đồng quản-hạt ngày chủ-nhật vừa rồi đã xong.

MM. Bùi-quang-Chiêu	được	2141	thăm
Trần-văn-Khá	»	1912	»
Nguyễn-văn-Sâm	»	1746	»
Ng.-văn-Chưởng	»	608	»
Đỗ-thới-Cũa	»	594	»

Ba ông Bùi-quang-Chiêu, Trần-văn-Khá và Nguyễn-văn-Sâm đều trúng cử.

VA'N UYÊNZ

Mơ được ngọc minh châu

Đêm đêm mơ được ngọc minh-châu,
Tỉnh giấc bàng hoàng biết ở đâu?
Trời nếu thực lòng trao của báu,
Mau mau mang lại tặng cho nhau.

Mơ gặp bạn tri-âm

Giấc mộng thường ta gặp gỡ mình,
Truyện đời bàn-bạc rõ phân minh.
Nếu trời quyết định đưa mình đến,
Muôn việc sau này gặp vận-hanh.

Phong rao

Ai là cô lái đò Nhông (1)?
Giúp anh tay lái qua sông với nào,
Mai sau gặp bước thanh-cao,
Nghìn vàng xin trả công lao cho nàng.
Ấy ai là khách giang-san?
Giúp thì em giúp lấy vàng làm chi!
Mai sau dù có thế thì,
Sông Đà núi Tản còn ghi chút tình.

Đức-thọ, Phạm-đình-Bản

---

(1) Bến Nhông tức là bến Trung-hà thuộc về địa phận tỉnh Sơn-tây.

VIỆC HANOI

THỜI TIẾT

Lúc 10 giờ sáng: 26 độ

Tòa án đại-hình

Vụ án đại-hình thứ hai trong năm nay, đã định vào ngày thứ hai 3 Juin.

Việc luật sư Gallet ở Nam-kỳ ra Hanoi

Trong số báo buổi trưa ngày 21 Avril 1929 bản quán có nói luật-sư Gallet ở Nam-kỳ bỏ ra Hanoi là nói lầm.

Nguyên mấy bữa trước ông ra Hanoi là để yết kiến quan Toàn-quyền và trình bày với ngài về việc bổ người An-nam làm luật-sư. Ông thay mặt các bạn đồng-nghiệp trong Nam-kỳ ưng thuận cho người An-nam có bằng cử-nhân hay bác-sĩ luật khoa cũng được làm luật sư tại các tòa án Nam Bắc-kỳ như người Tây vậy.

Hai ông luật-sư ngoài Bắc được tin ấy có lên yết kiến phó Toàn quyền, nói rằng việc ấy các bạn đồng nghiệp ngoài này chưa tỏ ý-kiến thì phủ Toàn-quyền có định sửa đổi gì về ngạch luật-sư, hãy xin hoãn lại cho, đợi cho đến khi các luật-sư Bắc-kỳ trình bày xong đã rồi xin hãy quyết định.

Ấy việc luật-sư Gallet ở Nam-kỳ ra đây là thế.

Nếu Chánh-phủ quyết định bãi cái đặc-quyền của các luật-sư như bây giờ mà cho nghề luật-sư cũng được tự-do như bên Pháp, bất cứ ai có tài năng, có bằng-cấp cũng được làm thì có lẽ hay lắm.

Thể thao

Hồi 2 giờ chiều hôm qua tại sân trường Thể-dục đã có cuộc thi Volley-ball do hội Edep tranh đấu với hội Édarts.

Hội Edarts chơi cũng đã giỏi, nhưng vẫn không được hội Edep, vì bên hội Edep toàn những người chơi rất giỏi mà trong khi chơi lại giữ trật tự cho nên không mấy khi bị quả bóng rơi xuống đất.

Hai bên chơi mãi đến 4 giờ kém 15 mới thôi. Rút cục hội Edep thắng hội Edarts 3 a 0.

Nghe nói đến chủ nhật 28 avril này hội Edarts sẽ xin đấu phục phù.

Hội Volley-ball Edep mới thành lập chừng 8 tháng nay mà đã tấn tới như vậy, tưởng cũng là một sự đáng mừng cho trường Thể-dục.

Mấy tin trong học giới

Đến ngày 25 này thì quan Đốc-lý là ông Tholance sẽ từ biệt thành-phố để lĩnh quyền Học-chính tổng trưởng thay ông Thalamas về nghỉ.

Ông Mus là đốc-học trường cao đẳng sư-phạm và quí phu-nhân đốc-học trường Nữ-học Tây đầu tháng sau cũng về nghỉ. Đến chuyến xe-lửa tối hôm 3 Mai thì ông bà sẽ vào Tourane đáp tàu thủy vào Saigon rồi về Pháp. Ông định hết hạn nghỉ sẽ xin về hưu-trí.

Tin sau cùng
Xin xem Trung Bắc buổi chiều giá bán mỗi số 2 xu.

VIỆC BẮC-KỲ

LANG-SON

Hội tri-tri

Hội Tri-Tri tỉnh Lạng-Sơn mấy năm trước vì không có người nhiệt thành giúp hội nên công việc đã phải đình trệ. Gần đây, ông Bùi-huy-Tư đứng lên hô hào được bạn đồng chí tán thành, nên hội chỉnh-đốn lại đã có cơ-chỉ vững-chãi.

Hội Đồng trị-sự năm vừa qua, chưa làm việc được bao lâu, đã nhiều ông từ chức hoặc vì việc riêng, hoặc vì phải thuyên đi nơi khác, nên hội đã trải một thời kỳ rất khó khăn. Tuy vậy mà nhờ bụng nhiệt-thành và lòng kiên-nhẫn của các ông còn lại, nên công việc hội cũng không đến nỗi khoáng khiếm.

Việc làm hộ. Quán cũng tạm gọi là gần xong, và các lớp học vẫn đông học-sinh học.

Ngày 18 Avril vừa rồi, hội đã họp Đại Hội Đồng thường niên và bầu lại ban Trị sự như sau này:

Chánh hội-trưởng: Vũ ngọc-Liên; phó hội-trưởng: Ng-the-Hieu, phó hội-trưởng: Ng-xuan-Canh; chánh thư-ký: Ng ba-Co; phó thư-ký Pham-gia-Tu; chánh thủ-quỹ: Ng đinh-Yên; phó thủ-quỹ: Đinh-nhu-Cương; Đốc học các lớp: Ngô-đức-Kinh; chánh thủ thư: Ng dinh-Minh; phó thủ-thư: Ng-văn-Dai; kiểm soát: Đinh-xuân-Thiêu, Lo-dinh-Chương.

Vì ông chánh ban Hưng-công nhà hội quán là M. Tran-xuan-Vinh từ chức, nên hội đã cử ông Ng xuân-Canh ra thay và lại ủy ông tổ chức một chi hội đánh quần «Tennis» và xây một sân quần cho hội-viên.

Ước ao rằng hội đồng trị-sự mới sẽ hết sức duy-trì lấy cái hòa khí trong hội để tất cả các hội viên đem lòng hữu ái mà dàng buộc lấy tình liên lạc, và nhiệt thành giúp việc hội để một ngày một thịnh vượng hơn cho khỏi hổ tiếng nhân vật một nơi danh thắng như xứ Lạng-sơn. X... lai cảo.

Tin Trung-kỳ

HUẾ

Thầy địa dùi cui

Dùi cui là một cái khí nghệ dùng mà đóng đục của thợ mộc.

Nay có một bác thầy địa-lý dùi-cui mới nghe ai vô lạ tai. Sự này quả có, chẳng phải là một điều huyền, vậy nên nói ra đây để độc giả chư tôn xem tường, và để biết thêm cái lề dị đoan cũng có lắm điều lạ.

Số là ở làng Dương-xuân có một bác thầy địa-lý, chẳng hiểu học nghề ai khi nào, mà ai truyền lại cho mà nay có lắm người dùng coi đất. Bác thầy địa-lý này chẳng phải như các bác thầy khác có địa-bàn, có đi coi đất ngày nọ tháng kia mới có đất. Bác thầy này nếu có người mời đi coi đất thì thầy chỉ đem theo một cái dùi-cui, đi đến một nơi nào đó, thầy nói nơi này có đất, rồi thầy lấy cái dùi cui ấy quăng lên trời, dùi cui rơi xuống, nằm hướng nào, cứ hướng mà đóng, nọc theo phương hướng ấy mà chôn.

Như vậy mà có ai tin, song trước có lắm nhà nghèo hèn mời thầy coi đất được ít lâu thì phát ra sang giàu, rồi nhớ ơn thầy đến thân tạ, vì vậy mà danh thầy truyền lần mãi gần xa.

Mới rồi ký giả đi theo anh em bạn khi ngày lễ thanh minh, gặp một nhà kia đang chôn đám ma, mời thầy ấy coi đất và tìm huyệt lại, nhơn nghe nói ông thầy dài cui, mới lại xem thì thấy quả nhiên như lời đã kể trên không sai.

Như vậy mới biết câu: phúc địa đợi phúc nhân và câu «có phúc có phần», thật đã nên nhầm lắm. Vậy thì người đời nên tu phúc là hơn, X.

SINH, TỬ, GIÁ THÚ

SINH

Chu-thị-Vượng, con M. Chu-xuân-Hải, ở 52 phố hàng Dầu.

Ngô-thị-Phương, con M. Ngô-xuân-Khôi, ở Đức-viên (hộ ngõ).

Nguyễn-thị-Lịch, con M. Nguyễn-văn-Côi, buôn bán, ở 122 hàng Bông.

Tô-đăng-Hà, con M. Tô-đăng-Đệ, compositeur, ở 30 phố M. Charon.

TỬ

Mme Nguyễn-thị-Việt, 85 tuổi, ở 4 ngõ hàng Hành.

M. Nguyễn-văn-Tôn, 24 tuổi, ở Nam tràng.

M. Ng-văn-Xuân, 28 tuổi, ở 2 đường 109.

M. Đỗ-văn-Thịnh, 40 tuổi, ở phố Nghĩa-địa, trong chùa Phúc-lâm.

GIÁ THÚ

M. Đào-quang-Tiên, 19 tuổi, học-trò, ở 50 phố hàng Trống, đẹp duyên với Melle Đinh-thị Long, 21 tuổi, ở 40 phố Nhà-thương khách.

Các cuộc vui tối nay

Cinéma Palace: La Croisière noire
Cinéma Tonkinois: Rinaldo-Rinaldeni
Cinéma Pathé: Le Chevalier à la Rose
Cải-lương Hí-viện: Kim nham

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: **1$00**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3008

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-hương, *A. Dejean de la Batie*, giáo sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá.... [illegible]
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp có bán tại bản-quán

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY NÓI SỐ 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur)

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

ĐÃ XUẤT BẢN TOÀN BỘ 21 QUYỂN:

«NHỮNG KẺ KHỐN NẠN»
(LES MISÉRABLES)

Của ông: Victor Hugo
Nguyễn-văn-Vĩnh, dịch-thuật

VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU

Phần thứ nhất:	*5 quyển, giá*:	2$40
— *hai*:	*4 quyển, giá*:	2.05
— *ba*:	*3 quyển, giá*:	1.85
— *tư*:	*5 quyển, giá*:	2.55
— *năm*:	*4 quyển, giá*:	2.25
Cộng:	*21 quyển, giá*:	11.10

Giá bán toàn bộ 21 quyển: Mười đồng (10$00)
Tiền cước gửi *Recommandé*, mỗi quyển...... 0.20
— *cả 21 quyển làm hai gói* 1.50

Bán tại Bản-quán

Cuộc sổ số của Viện Quang-Chất Đông-dương

(Loterie de l'Institut du Radium de l'Indochine)

Những số trúng chia ra sau này:

1 số.......... 12.000$00
1 số.......... 4.000 00
1 số.......... 3.000 00
4 số mỗi số được..... 1.000 00
4 số mỗi số được..... 500 00
20 số — 100 00
40 số — 50 00
80 số — 25 00

Mỗi vé: 1$00
Ngày mở số: 1er Mai 1929
Có bán vé tại Bản quán

N. B. — Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước *Recommandé gửi vé lại*, tính như sau này:
Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20
Từ 1 vé đến 10 vé, — 0 30

Tin-tức về việc thương-mại

GIÁ THÓC GẠO:

Gạo hạng nhất, một tạ	11$30
— nhì, —	10 40
— ba, —	9 50
Thóc hạng nhất, —	6 50
Bắp ngô — —	6 60

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước: 12 f, 15.

CÁC TIN TÀU

Tàu *d'Artagnan* đã ở Marseille khởi hành ngày 22 mars sang Tàu và sang Nhật. sang Đông-dương ngày 27 mars.

Tàu *Claude Chappe* mang thư ở Pháp sang (đổi tàu *d'Artagnan*) ngày 18 avril hồi 6 giờ ở Saigon đã chạy ra Qui-nhơn, Tourane và Haiphong.

Tàu *Gia-long* chở hàng-hóa đi Nouvelle-Calédonie và Nouvelles Hébrides, đến ngày 20 này ở Haiphong sẽ khởi hành. — Tàu *Sphénx* ở Marseille đã chạy sang Tàu và sang Nhật ngày 5 avril.

Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 25 avril hồi 8 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane Qui-nhơn và Saigon rồi chuyển sang tàu *Chenonceaux* chừng ngày 29 avril 1929 thì chạy.

Các thư từ ở Hanoi gửi sang Pháp sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 24 avril.

CÁC VIỆC LĨNH TRƯNG VÀ ĐẤU GIÁ

Ngày 14 Mai 1929 hồi 15 giờ. — Tại sở Thương-chính tổng-cục ở Hanoi và sở phó Thương-chính Saigon sẽ đấu giá mua 155.000 cái túi đay mới và 3.000 cân dây để dùng muối.

Điều-lệ xem tại phòng thứ ba sở Thương-chính Hanoi và tại phòng kế-toán sở Thương-chính Haiphong và Saigon.

Ngày 10 Juillet 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Hỏa-xa (la-ga Hanoi) sẽ đấu-giá mua 65.000 *kilos* dầu lạc máy mà 50.000 *kilos* giao tại Hanoi và 15.000 *kilos* giao tại Tourane.

Điều-lệ xem tại sở Hỏa-xa (ga Hanoi, trên gác) tại sở Service Maritime Haiphong và tại kho xe-hỏa (Magasin annexe du chemin de fer) Tourane.

«Âu-Tây tư-tưởng»

Là tên một thư-cục của bản-quán mở ra chỉ chuyên dịch các sách Tây rất hay, chia làm ba loại.

A. Sách văn-chương kinh-điển (bìa vàng)
B. Sách đọc cho vui (bìa đỏ)
C. Sách dạy phổ-thông (bìa xanh).

Mỗi tháng ra hai quyển bán mỗi quyển 8 xu (0$08).

Hiện đã in ra những sách sau này:

ALEX. DUMAS:
1. BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ:
toàn bộ 16 quyển nhỏ, mỗi quyển. 0$08
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa toàn bộ............... [illegible]

FÉNELON:
2. TÊ-LÊ-MẠC PHIÊU-LƯU-KÝ:
cả bộ 10 quyển nhỏ mỗi quyển. 0,08
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa [illegible]

DE LA BROSSE:
3. LỊCH SỬ ÔNG PAUL-BERT:
có ba quyển nhỏ mỗi quyển. 0,08
hoặc đóng vào 1 quyển lớn có bìa trọn bộ............... 0,15

J. SWIFT:
4. QUI-LI VE DU KÝ:
có ba quyển nhỏ mỗi quyển. 0,08
hoặc đóng làm 1 quyển có bìa trọn bộ............... 0,15

PERRAULT:
5. CHUYỆN TRẺ-CON:
1 quyển nhỏ............... 0,08

MOLIÈRE:
6. NHỮNG HÀI KỊCH CỦA VIÊN-SINH:
có 6 quyển nhỏ mỗi quyển.... 0,08

LA FONTAINE:
7. THƠ NGỤ-NGÔN:
(văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau) có 2 quyển nhỏ mỗi quyển 0,08

Tiền cước gửi Recommandé:
mỗi quyển nhỏ............... 0$12
1 bộ «Ba người Ngự Lâm Pháo Thủ». 0,30
1 bộ «Tê Lê-Mạc Phiêu Lưu-Ký»... 0,20
1 bộ «Lịch-sử ông Paul-Bert».... 0,18
1 bộ «Qui-Li Ve Du-Ký»........ 0,18
1 quyển «Chuyện Trẻ con»...... 0,12
1 quyển «Hài-kịch Molière»..... 0,16
2 quyển «Thơ Ngụ-ngôn»....... 0,18
Cả 7 thứ gói làm một gói....... 0,60

Hiện đương in:

1. DE BALZAC:
MIẾNG DA LỪA
2. LE SAGE:
GIL BLAS

SÁCH MỚI BẰNG TIẾNG PHÁP

Une des énergies françaises Paul-Bert

tức là lịch sử ông Paul Bert có tượng đồng ở vườn hoa ngay tòa Đốc-lý.

Người nước ta ai cũng nhớ mang máng cái công đức lớn của ông Toàn quyền Paul Bert mà không ai biết đích lịch sử ông thế nào. Nay quan Thống đốc Nam-kỳ Blanchard de la Brosse mới bổ cái khuyết điểm ấy. Ngài đã soạn ra sách này in bán một lần đã hết rồi, lại vừa cho bản quán tái bản bằng giấy thường, trong có vẽ, mỗi quyển bán có 0p.20.

Tiền cước gửi mỗi quyển 0p.12.

Ai muốn may quần áo Tây lịch sự, nhanh chóng thì nên đến hiệu
Tô-hồng-Anh phố Bờ hồ số 9

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có máy móc hỏng thì nên đến:

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Lưu-thanh tốt nhất bán và cho thuê ở:
Etablissements Indophone

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn đi giầy đẹp tất đẹp thì nên đến:
G. M. R.
Demange

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai không có vốn buôn bán làm ăn thì nên đến:
Banque de l'Indochine

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Sữa tốt nhất thì có nhưng:
Hiệu Nestlé

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Xe đạp tốt nhất thì có:
MM. Deleule & Detouillon
Debiolle
Trúc-Thành

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồng hồ bút máy thì nên đến:
G. M. R.
Phúc-Vinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn già hóa trẻ ăn uống như thường thì nên đến:
Hiệu giồng răng
Trần-quang-Minh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ đạc thì nên đến:
G. M. R.
Nhà tâm tâm
Trịnh-xuân-Nghĩa

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn uống rượu, hút thuốc lá, xơi đồ hộp thì nên đến:
G. M. R.
L. U. C. I.

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn làm nhà xây bằng gạch tốt thì nên đến:

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn tiêu khiển buổi tối thì đi xem:
Cinéma Palace
— **Tonkinois**

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Chè ngon nhất thì hiệu:
Vinh-Mậu
Kim-Thái
Minh-Thái

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn dùng thuốc tây thì nên đến:
Pharmacie Montés (Nhà ba chuông)
— **Chassagne (Phố hàng Khay)**
— **Blanc**
— **Gillet (Vinh)**
M. Rondon (Haiphong)
M. Hélary (Haiphong)

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có bệnh thì nên đến phòng khám bệnh:
Quan Đốc-tờ: Loubet
— **Piquemal**
— **Blot**

cáo-bạch ở tờ báo chính chiều, giá bán lẻ 2

Ai có đồ cũ và quốc-trái muốn bán thì nên đến:
Hiệu Đức-Long
Hoàng-xuân-Lan

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn săn bắn thì nên đến:
MM. Deleule & Detouillon

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ vàng bạc ngọc ngà thì nên đến:
G. M. R.
Perroud

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Khăn mũ đẹp thì có:
Hiệu Hai Chinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn xem tiểu-thuyết, mua giấy bút thì nên đến:
Tân Dân Thư Quán

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn thửa câu đối phúng mừng thì nên đến:

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Số 44

Người ngọc rơi châu

(Mỹ nhân lệ)
淚人美

Trước giả: LÝ-ĐỊNH DI
Dịch giả: NGUYỄN-ĐỖ-MỤC

Nàng Huệ-hoa nói:

— Nàng Đồng-anh đâu? Chàng Kiếm-lư đã đưa linh-cữu nàng về rồi!

Nàng Băng-hoa giẫm chân mà phàn-nàn rằng:

— Chàng Kiếm-lư lại lầm rồi! Nàng Đồng-anh còn sống mà về đây kia. Chỉ vì tìm được chị Đồng-anh thì thiệt mất chị Thiều-hoa. Đưa được một chị Đồng-anh gần chết đem về thì bỏ mất một chị Thiều-hoa nguyên vẫn khỏe-mạnh, em đây thật không còn mặt-mũi nào mà trông thấy chị vậy.

Nàng Huệ-hoa giật mình kinh-ngạc mà hỏi rằng:

— Nàng Thiều-hoa có sự bất-trắc hay sao? Khi trước tiếp thư gửi về, chỉ biết là nàng bị bệnh ở nơi lữ-thứ, ý chừng bệnh nguy phải không?

Chàng Vi-đình nói:

— Quả như lời nữ-sĩ nói. Nàng Thiều-hoa đã bỏ tôi mà đi rồi!

Nàng Huệ-hoa nghe nói, hai hàng nước mắt chảy xuống dòng dòng. Nàng gặp sự đau-xót thái quá mà thổn-thức nói không ra tiếng. Chàng Vi-đình thấy vậy, cũng nước mắt chứa chan.

Nàng Băng-hoa nói:

— Việc đã như thế, xin chị đừng khóc nữa, để chúng tôi còn phải bàn với chị về lễ an-táng người đã chết kia, và cách xử-trí người đang ốm nọ, bây giờ nên thế nào?

Bấy giờ bà mẹ nàng Huệ-hoa nghe lời mụ lão-ẩu nói, biết là mọi người đã về, cũng tất-tả chạy sang. Bọn Vi-đình cúi chào. Bà mẹ nàng Huệ-hoa thấy nàng nước mắt chứa chan, lại thấy nàng Băng-hoa nét mặt rầu-rĩ, chàng Vi-đình cũng hạt lệ tuôn rơi, bà rất lấy làm kinh-ngạc, mới vội hỏi duyên-cớ.

Bà nói:

— Đồng-anh chết rồi phải không? Con bé ấy một đời long-đong, chẳng qua cũng là số-mệnh, các người chớ nên thương-xót quá!

Nàng Huệ-hoa nói:

— Chúng tôi khóc em Thiều-hoa đó! Đồng-anh chưa chết, hiện còn sống mà đã về kia.

Bà mẹ nàng Huệ-hoa không đợi cho nói hết lời, liền có ý buồn-rầu mà bảo rằng:

— Nào thế linh-cữu Thiều-hoa cùng nàng Đồng-anh bây giờ ở đâu?

Nàng Băng-hoa nói:

— Đều ở cả ngoài thuyền, bây giờ chúng tôi đang bàn cách xử-trí.

Bà mẹ nàng Huệ hoa hỏi nàng Băng-hoa rằng:

— Con đã về bên nhà (nhà nàng Băng hoa ở liền ngay tại phía trước) chưa?

Nàng Băng-hoa nói:

— Tôi còn đang nói chuyện với chị Huệ-hoa, chưa kịp sang trình thân-phụ tôi, bây giờ tôi sắp sang.

Nàng nói xong thì tức khắc chạy sang. Vừa gõ cửa gọi, đã có đứa nữ-tỳ ra mở. Nàng Băng-hoa vào chào người cha, người cha trông thấy nàng Băng-hoa về, có ý nhạt-nhẽo mà rằng:

— Con đã về đấy à! Nhà dì-ghẻ (tức là bà Kim-thị) con vẫn bình-yên đấy chứ? Chị con có về không?

Nàng Băng hoa khóc mà đáp rằng:

— Chị con hồi năm ngoái bị bệnh ở nơi lữ-thứ, con chữa-chạy hết sức không khỏi, đến ngày trừ-tịch đã chết mất rồi.

Người cha nói:

— Người ta ai chẳng phải chết. Con Thiều-hoa xưa nay vốn người yếu-đuối, ta vẫn biết là nó có tướng chết non, nay như thế chẳng qua cũng là số-mệnh.

Người cha nói xong, không hề thấy có vẻ buồn-rầu chút nào cả. Nàng Băng-hoa trong lòng cũng nghĩ thầm người cha là một người nhẫn-tâm. Người cha lại nói:

— Đã đưa linh-cữu Thiều-hoa về chưa?

Nàng Băng hoa nói:

— Linh-cữu chị con hiện còn để ở ngoài thuyền.

Người cha nói:

— Nên đem chôn ở cạnh mộ thân-mẫu con.

Người dì-ghẻ là Thẩm-thị ở ngoài nghe tiếng chạy vào. Nàng Băng hoa cúi chào. Thẩm-thị cười nhạt mà bảo rằng:

— Cô-nương đã về đấy à! Nhà chồng cô đã mấy lần viết thư đến bắt đền người, bây giờ không lo-ngại chi đến điều ấy nữa.

Nàng Băng-hoa hầm hầm nổi giận mà rằng:

— Tôi có phải đi trốn đâu mà sao dì lại nói như thế! Chị Thiều-hoa tôi đã chết rồi, bây giờ dì lại muốn gây sự với tôi hay sao.

Thẩm-thị quát to lên mà rằng:

— Thế nào gọi là gây sự! Thôi cô đừng cản càn nữa, cô muốn vu vạ cho tôi cũng không được!

Nàng Băng-hoa không thèm nói, Thẩm-thị lại càng làm già. Người cha có ý bênh Thẩm-thị mà cho Băng-hoa là trái, mới đuổi nàng ra. Nàng nức-nở khóc mà quay ra, nghĩ giận người cha có lòng tư-vị, lại đi sang nhà chị Huệ-hoa. Bây giờ chàng Vi-đình đang ngồi ở đấy, nàng Băng-hoa vừa khóc vừa thuật chuyện cho nghe. Nàng Huệ-hoa cùng chàng Vi-đình đều phải tìm lời khuyên-giải.

Nàng Băng-hoa lại bảo chàng Vi-đình rằng:

— Cha tôi định đem linh-cữu chị Thiều-hoa tôi chôn tại bên cạnh mộ mẹ tôi, chàng nghĩ thế nào?

Chàng Vi-đình nói:

— Điều ấy thì quyết không thể được. Nàng Thiều-hoa với tôi, dẫu chưa làm lễ chính-thức kết-hôn, nhưng bấy lâu núi chỉ non thề, nàng vẫn quyết một lòng gửi xương gửi thịt. Và lần này đưa linh-cữu nàng về đây, bao nhiêu phí-tổn, đều một tay tôi chịu. Dẫu sao mặc lòng, tôi cũng xin đem về chôn ở nơi phần-mộ nhà họ Kim tôi. Việc này tôi phải thân hành sang nói mới được.

Nàng Băng-hoa nói:

— Ý tôi cũng nghĩ như thế. Chị tôi trong khi gần chết, cũng hai ba lần nói đến việc ấy. Nếu không được phụ táng ở nơi phần-mộ nhà họ Kim thì vong-hồn chị tôi tại dưới suối vàng, tất không được yên lòng vậy. Chỉ vì cha tôi tính-khí ngang-ngạnh, tất chàng phải ủy-khúc mà nói cho khéo, họa may cha tôi mới chịu nghe lời.

Chàng Vi-đình nói:

— Nàng nói rất phải, để tôi sẽ liệu.

Nàng Băng-hoa nói:

— Bây giờ chúng tôi hãy đưa chị Huệ-hoa tôi ra ngoài thuyền, kẻo chị Đồng-anh tôi lại mong đỏ con mắt.

Nàng Huệ-hoa khen phải, rồi cùng mọi người đi ra ngoài thuyền. Nàng Băng-hoa dắt tay nàng Huệ-hoa đưa đến cạnh giường nàng Đồng-anh nằm. Nàng Huệ-hoa trông thấy nàng Đồng-anh đầu bù tóc rối, người gầy chỉ còn cái da bọc cái xương thì động lòng thương-xót mà ứa nước mắt khóc, rồi đứng ngẩn người ra.

Hồi lâu, mới bảo nàng Đồng-anh rằng:

— Chị cùng em cách-biệt trong bấy lâu, chẳng hay bây giờ yếu đau ra làm sao?

Nàng Đồng-anh toan ngồi nhổm dậy để cầm lấy tay nàng Huệ-hoa, nhưng người ốm đã lâu ngày, cho nên yếu quá, không thể gượng được, lại phải nằm xuống giường mà nói rằng:

— Em chẳng sống được bao lâu nữa! Nhưng không ngờ em nay gần chết, mà còn được trông thấy chị thì trời kia thật cũng có lòng hậu-đãi em vậy.

(Còn nữa)

Certifié l'insertion
Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN